

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 35 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ricmanjsko cerkveno vprašanje.

Ricmanje, 19. junija 1904.

III.

Iz Križevca smo prejeli odgovor, da hoče tamkajšnji ordinarijat uvideti naše opravilne razloge, storiti primerne korake, da ustrezne naši želji. Prve dni avgusta leta 1900 smo prijavi torej vsi prebivalci ricmanjski pri ces. kr. okrajnem glavarstvu v Kopru svoj izstop iz katoliške cerkve latinskega obreda in vstop na grško katoliški obred. C. kr. okrajno glavarstvo je sprejelo prijavo naznanjeter jo po zakonu rešilo in poslalo prepise prijav vseh izstopivših toliko tržaškemu škofij-skemu ordinarijatu, kolikor tudi dolinskemu župniku. In prepis vseh izstopivših je prejel tudi naš srenjski župan, kot naš pooblaščenec. Na koncu prepisa je bil dostavek, naj župan svoječasno prijavi c. kr. glavarstvu v Kopru, ko nas bo de grško-katoliški škofijski ordinarijat v Križevcih formalno sprejel v grško-katoliški obred in v zvezo svoje škofije.

To dejstvo moramo tukaj pribiti, ker je c. kr. namestništvo v Trstu poldrugo leto potem ta odlok c. kr. okrajnega glavarstva v Kopru razveljavilo, češ, da se je isto zmotilo, da je opustilo neke formalnosti itd.

Pripomniti je k temu, da je bila tozadevna prijava o izstopu vročena c. kr. glavarstvu v Kopru dne 4. avgusta 1900., a jo je isto rešilo šele dne 24. istega meseca.

O tem izstopu je c. kr. okrajno glavarstvo v Kopru gotovo informiralo c. kr. namestništvo v Trstu in ministrstvo na Dunaju, saj so one dni švigali po Ricmanjih semtertja orožniki ter o stvari vsestransko poiz-

vedovali. V policijske svrhe je porabilo c. kr. okrajno glavarstvo tudi dolinskega župnika g. Jožefa Zupana. Ta je poslal ponoči tajno po svojem mežnarju nekaj pozivov v Ricmanje, in sicer par ženskam, ki so iz Doline prismožene v Ricmanje, nekemu tukajšnjemu zakonitemu pisarju in par slaboumnim osebam. Parod teh se jih je odzvalo iz radovednosti. Gospod župnik Jožef Zupan je te osebe izpraševal po nekem formularju, doposlanem mu od c. kr. okrajnega glavarstva. Res, lepa služba katoliškega duhovnika. Ko je pokojni tržaški škof izvedel o tem početju dekana Zupana, mu je to vohunjenje strogo prepovedal, češ, da nesme več pozvati iz Ricmanj nobene osebe in igrati vloge policajca c. kr. okrajnega glavarstva.

Lansko leto je neki ljubljanski klerikalni list povodom dogodkov v Ricmanjih zmetel na nas Ricmanjce mnogo laži in klevet, kakor bi tega ne storil noben židovski list. Pital nas je z vsakovrstnimi pridevki, nazival nas celo »ricmanjske bandite«. Seveda je rečeni list dobival svoja poročila iz kurije tržaškega škofa dra. Nagla, kateremu se je bilo treba pred občinstvom priti radi svojega nedoloveškega in nekrščanskega postopanja proti nam. Znano je, da škof Nagl ni izbirčen v svojih sredstvih. To vemo zlasti mi Ricmanjci.

Med drugimi klevetami in lažmi je bilo čitati tudi, da smo insultirali pokojnega tržaškega škofa Šterka, ko je leta prišel radi naše afere osebno v Ricmanje ter da je odšel iz Ricmanj solznih oči. To je vse zlagano in golo obrekovanje!

Pokojni tržaški škof Andrej Šterk je prišel v naši zadevi trikrat osebno v Ricmanje. Vsakikrat se je

pripeljal popolnoma nepričakovano; prvič sta bila z njim njegov kaplan in sluga, drugič se je pripeljal v spremstvu samega kaplana in tretjič se je pripeljal sam.

Vsakikrat smo sprejeli škofa dostojno in storili vse, kar se je dalo v naglici storiti za tak sprejem. Vsakikrat je škof na čast zvonilo. Vsakikrat je škofa spremljala velika množica ljudi do izven vasi ter se od njega spoštljivo poslovila. Za to lahko pričata omenjena dva škofova spremljevalca in če treba tudi druge priče, ki niso iz Ricmanj doma! Pomenkovali smo se vsakikrat škofom prijazno, a pri tem pa trdno poudarjali svoje stališče ter mu tudi jasno povedali, da ne odstopimo pod nobeno ceno od svoje nakane, ker smo si svesti, da ne zahtevamo nič takega, kar bi nasprotovalo cerkvenim ali posvetnim postavam, da, ravno nasprotno, da hočemo imeti enkratred v cerkvenih zadevah.

Škof sam nam je pritrdil, da je pravica na naši strani, da so se nam godile krivice in da smo po krivici plačevali dolinske duhovnike. Pripomnil je tudi, da so se že leta 1866 naši predniki potezali za ustanovljenje nove župnije, da je bila ustanovitev že gotova stvar, a da je potem to preprečil novodošli dolinski župnik Juri Jan. Tudi je škof rekel, da so se ob vsakem izpraznjenju, oziroma popolnjenju dolinske župnije ponavljali mučni in neprijetni prizori.

Ob nastopu vsakega novega župnika se je namreč na novo določala plača, oziroma pover v naravi, katero so navadno vsakikrat višali. Tako je bilo leta 1853. zaprtih po več mesecev mnogo Ricmanjcev, Borštanov in Boljunčanov, ker niso hoteli več dajati povera dolinskim duhovnikom. Tudi

po prihodu omenjenega župnika Jana leta 1866. je moralo pri izterjanju plače za dolinske duhovnike posredovati vojaštvo in orožništvo. No, to vse stari ljudje še dobro pomnijo.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Vesti o bitki pri Hajčengu in o zavzetju Liaojanga.

Iz Čifua in Niučvanga dobajajo vesti, da je bila pri Kajčovu velika bitka, v kateri so Rusi zopet izgubili 5000 mož, a dosedaj še te vesti niso bile potrjene niti iz Petrograda, niti iz Tokija. Že vest o bitki pri Kajčovu je precej neverjetna, vest o velikem ruskem porazu pri Hajčengu in o zavzetju Liaojanga od japonske konjenice pa že spada v sfero navadnih bajk.

In to bajko je spravil med svet »neki ameriški misijonar«, kateremu so jo pripovedovali Kitajci, torej vsekakor zelo zanesljiv vir. Ako uvažujemo, da je že pred meseci tudi »neki ameriški misijonar« poročal, da se pri Mukdenu, torej za ruskim hrbtom, nahaja močna japonska armada, in da so rusofobski listi to vest ne glede na njeno absurdnost z veseljem pograbili in jo javnosti cele tedne v raznih variacijah podajali kot čisto in suho zlato, dokler se končno le ni izkazala njena nepristnost, tudi temu poročilu »ameriškega misijonarja o zavzetju Liaojanga ne bomo verjeli. Liaojang so že Kitajci obdali z močnim zidovjem, general Kuropatkin pa ga je spremenil v moderno trdnjavo in in jo določil za svoje glavno taborišče, kjer se nahaja glavna ruska vojsna sila. In to mesto bi naj zavzela, kakor bi jezik obrnil, — japonska konjenica?! Kdaj je še kako utrjeno mesto zavzela konjenica? Skratka, takšna trditve je naravnost brezmiselnost in kdor bi takšni vesti verjel, morale bi se mu celo krave smežgati!

Radi kurioznosti hočemo v naslednjem navesti dotična sensacionalna poročila.

Iz Čifua se poroča »Daily Expressu«: Širi se vest, da je general Kuroki napadel ruske pozicije južno od Liaojanga. Najprej je naletel na neko rusko brigado, ki se je pomikala proti jugu. Japonci so pomaknili svojo glavno silo do gorskega prelaza Motien. Rusi imajo torej pred sabo dve fronti, kateri v centru štiti številna in močna artiljerija. Iz Niučvanga pa je neki agent brzojavil: Pravkar sem poizvedel, da je v soboto pozno na večer napadel Liaojang neki konjeniški oddelček. »Neki ameriški misijonar« je dobil od domačinov sporočilo, da se je boj pred Liaojangom v nedeljo še nadaljeval in da so Japonci v ponedeljek popoldne mesto zavzeli.

Te in enake vesti zde se celo angležkim listom, ki sicer prav radi verjamejo vsako neumnost, samo ako je naperjena proti Rusom, docela neverjetne!

»Morning Leader« piše: »Japonci bi morali prodirati z obdudovanja vredno hitrostjo, kar pa do sedaj ni bila pri njih navada; razen tega je docela neverjetno, da bi Liaojang, katerega so Rusi tako dolgo časa utrjevali, padel tako hitro.« »Daily Mail« pa pravi: »Najbrže je poročilo v cellem obsegu neresnično. Kolikor se iz zemljevidov da dognati, ni razen gorskega prelaza Motienlin v bližju nobene ceste, ki bi vodila iz Siujena v Liaojang, in baš na tej črti so se Japonci jeli umikati nazaj.

Govori se tudi o krvavi bitki v Hajčengu. Dasi o tej bitki ni ničesar drugega znano, kakor da se je v Niučvangu v ponedeljek od nekodi slišalo gromenje topov, vendar je došlo »Daily Telegraphu« v Londonu — seveda iz Petrograda, toda po najkrajšem potu iz New Yorka tole poročilo: Najbolj krvava bitka v tej vojni se je bila pri Hajčengu. Rusi so poraženi in beže proti Liaojangu.

LISTEK.

Slabost.

Spisal J. S. Brenov.

(Dalje.)

II.

Gospa Elvira in njena sestra sta sedeli v malem salonu na kanapeju. Molčali sta obe, ker obema je ležala na srecu težka mora, ki ju je dušila. Obhajalo ju je polno neprijetnih občutkov. Gospa Elvira je globoko vzdihovala, ker je bila telesno in duševno uničena. Prej cvetoči obraz je bil bled in suh, oči so nemirno begale semtertja. Tudi sestra je vzdihovala, ker se ji je Elvira smilila, a obe je mučilo še najbolj to, ker se temu zlu ni dalo pomoči. Misli bi kdo, da se bo Košir hitro naveličal nove ljubezni in spet vsaj za nekaj časa spoznal, da je žena vendar žena. Ali to se ni zgodilo, ker je svoji novi izvoljenki vsak dan bolj ugajal, a ona pokazovala vsak dan bolj svojo moč v hiši. Soproje se je Košir izogibal, zato ga ni več videla od tistega dne, ko je pripeljal svojo novo ljubezen. — Gospe Elviri je postalo takrat slabo in tri dni se ni ga-

nila iz postelje. Sestra je mislila oditi, ali ni hotela ostaviti sestre v bolezn.

Mislili sta se kaj pogovoriti; zato sta prišli sem. Ali nobena misel jima ni prišla v glavo, nobena besedica na jezik. Kakor zakleto se jima je zdelo vse in Zorka je želela zbežati iz tega poslopja, ali ni hotela zapustiti sestre, dokler so šolske počitnice. Zaželela si je videti brezskrbne in nedolžne obrazke otrok, ki so jo oboževaje opazovali in poslušali.

»Torej Elvira, moj čas je pred vratmi,« je naposled začela Zorka. »Služba me kliče in moji otroci iz petih vasi me že težko čakajo.«

Pogledala je sestro, a ta je bila mirna, kakor da je ne sliši. Zato je dobila pogum in hotela je nadaljevati, ali Elvira je odprla usta in komaj slišno izustila: »Kaj mi vzbujáš to neprijetno misel!«

»Ne delam tega nalašč, draga, samo hočem vedeti, kaj boš začela?«

»Ah,« je vzdihnila gospa in sklenila roke. »Kaj naj počnem?«

»Nekaj moraš na vsak način. Ali ostaneš tukaj?«

»Kam čem pa iti?«

»Z mano pojdi. Živeli bova lahko in brez skrbi.«

»Tudi pri tebi ne bi bila srečna.«

»Boljše je vendar kakor tukaj, kjer si še v nevarnosti za svoje zdravje in življenje.«

Za temi besedami je nastal zopet molk. A naenkrat je skočila Zorka na noge in tekla k zvončku.

»Kaj češ?« je vprašala Elvira čudeč se.

»Izvedela bom od Koširja, kaj misli in namerava.«

Prišel je Janez in vprašal, kaj je.

»Pokliči gospoda in reci mu, da želi njegova gospa govoriti z njim.«

Odšel je in oni dve sta spet molčali, dokler se ni sluga vrnil.

»So dejali, da pridejo takoj.«

»Čudno,« je dejala Zorka, a včeraj ni hotel priti; morda si je že premislil.«

In res so se takoj odprla vrata in vstopil je Košir. Ko ga je gospa zagledala, je zadržala.

Zorka je stopila pred njega, njen pogled je strogo in zaničevalno meril njegove oči, da je bil Košir v vidni zadregi. Hotel se je že obrniti.

»Najlepše se zahvaljujem, da ste vendar enkrat prišli,« je začela Zorka in mu ponudila steno. Košir je odbil.

»Ne boste dolgo zadržani,« je nadaljevala, »samo vprašam vas, ali v

svojem srecu količjak čutite do svoje soproje?«

Košir je bil kakor v zadregi. Elvira je sicer lepa žena, to ji prizna, ali ni mu stalo nič do nje. Ne čuti antipatije do nje, ampak je ravnodušen.

»Ne čutim. — In ona lahko dela po svoji volji,« je odgovoril in hotel oditi, ali pridržala ga je.

»Kako dolgo mislite še imeti ono pri sebi?«

»Dokler bom hotel,« je odgovoril ponosno in ravnotako odšel brez pozdrava. Gospa Elvira je zajokala, da bi se kameni smilila.

»Ne jokaj; to ne pomaga,« jo je odvrčala sestra.

»Gospa, nikarte jokati,« se je oglasil Janez, ki je bil popolnoma zaljubljen v svojo gospodinjko. »Potolažite se; jaz mu spiham kašo, katere ne bo mogel prebaviti vse živte dni.«

»Tiho bodite, Janez,« ga je blago opomnila Zorka.

»Milostna gospodična, mene boli, če gospa jočejo. Še moja pokojna Nežka, Bog ji grehe odpusti, se mi je smilila, če je jokala. — A jaz pravim, da gospod nimajo prav, ko tako žalijo gospo, pa privlečejo takšno Sodomo pod svojo streho. — Če jim gospa ne

ugaja, pa naj potrpijo. — Moja pokojna Nežka, Bog mi grehe odpusti, je bila grda, da je ni bilo pogledati in huda kakor osa, pa sem si mislil: »Janez, kar si si izbral, to imaš. Da si si kaj boljšega izbral, pa bi tudi kaj boljšega imel.« Videl sem, da so druge ženske lepe, pa sem si mislil: »Kaj zato; tudi grde morajo imeti moč.« No, pa te besede se ne tičejo gospe, ker ona je lepa.«

Še bi bil dalje govoril, da ni Zorka začela govoriti s sestro, ki je nehala jokati.

»Torej zdaj vidiš, da je boljše iti z mano.«

»Pa ne bom šla,« je kratko odgovorila Elvira.

»Potem ti ne morem pomagati. Želela bi ti, da imaš mirno življenje.«

»Ko bi jaz mogla biti takšne narave kakor ti.«

»Tudi moja narava bi bila drugačna, ali s pomočjo razuma zatiram v sebi neodločnost in slabost. Svetujem ti, da greš z mano. Ne zanašaj se, da bo on prenehal flegmatično letati za udovljenjem svojih strasti, ki so ga naredile nesposobnega za vsako stvar, odvzele mu lastno voljo, misli in govorjenje.«

Takisto se pripoveduje v Londonu, da krožijo po Petrogradu vesti, da sta se armadi generalov Kurokija in Oka po bitki pri Vafankovu združili. Še predno ste se združili, je umikajočo Stakelbergovo armado obkolila silna japonska premoč. Generala Kuroki in Oka sta nato napadla rusko armado med Liaojangom in Hajčengom. Rusi so baje morali bežati proti Liaojangu. V Mukdenu vlada baje veliko vznemirjenje, ker preti Liaojangu velika nevarnost. Tudi za Mukden je položaj opasen. — Sedaj pa primerjajmo vse te vesti! Po prvih vesteh je Kuroki prodril s severa proti Liaojangu in ga že zavzel, po drugih poročilih pa se je združil z generalom Okom, porazil pri Hajčengu Ruse in se z juga pomiče proti Liaojangu. Katera vest bo torej resnična? Skoro s polno gotovostjo lahko povemo, da — nobena!

Poročilo admirala Skrydlova.

V torek, dne 21. t. m., je poslal admiral Skrydlov carju Nikolaju iz Vladivostoka tole uradno poročilo: V nedeljo, 12. t. m., je odplula naša križarska eskadra, obstoječa iz križark »Rosija«, ki je nosila zastavo podadmirala Bezobrazova, »Gromoboj« in »Rjurik« iz pristanišča, da bi zavržala transport japonske armade. V ponedeljek ponoči se je divizija vrnila v Vladivostok.

Njen poveljnik poroča o tem pohodu tole: Zjutraj, dne 15. t. m., je divizija plula s severa proti morskemu ožini Simonoseki in je opazila, ko se je približala obali na 20 milj, dva parobroda, katere je hotela zasledovati, kar se ji pa radi velike daljave ni posrečilo. Istočasno smo zapazili v bližini tretjo ladjo. Križarka »Gromoboj« je dobila ukaz, da se polasti tega parnika. Ta ladja je bila transportni parnik »Jdzumimaru«. Parnik se navzlic opetovanemu pozivu ni hotel ustaviti. Šele ko je ladjo zadelo več granat, se je ustavila in na krovu se nahajajoči ljudje so se jeli pripravljati, da bi poskakali v morje. »Gromoboj« je posadko s signalom pozval, naj takoj zapusti ladjo, kar se je tudi zgodilo. Nekaj ljudi je poskakalo v morje; ti so se rešili na naše čolne in spravili na krov »Gromoboj«. Transportno ladjo »Jdzumimaru« z več nego 3000 tonami, ki je bila določena za vojaške Transporte na bojišče, smo nato, streljaje na njo s topovi, potopili. Med posadko, ki se je rešila na »Gromoboj«, je bilo 17 častnikov. Ko smo »Jdzumimaru« potopili, smo nakrat zagledali dve novi ladji. Jeli smo jih z vso silo zasledovati in posrečilo se nam je, da smo jih dohiteli. Bila sta to transportna parobroda »Sodomaru« in »Hitahimaru«, vsak s 6000 tonami. Na prvi ladji se je nahajal vojni material, vojaki brzoglavnega polka z 12 oficirji, več konj in čolnov, na drugi pa več kakor 1000 vojakov in mnogo vojnega materiala.

Križarka »Rosija« je dobila nalogo, da se polasti parnika »Sodomaru«, »Gromoboj« pa »Hitahimaru«. Parnik »Hitahimaru« je poskusil ubežati. Ker so svarilni streli, katere smo oddali na parnik, da bi ga ustavili, ostali brezuspešni, smo odkrili na »Hitahimaru« ljut ogenj, ki je ladjo prisilil, da se je ustavila. Na krovu parnika se nahajajoči ljudje se niso prav nič brigali za signal, da naj zapuste ladjo in so spustili čolne v morje šele, ko smo na ladjo izstrelili več svarilnih strelcev. Parnik se je potapljaj zelo počasi, vsled česar je dobil »Gromoboj« nalogo, pospešiti njegovo pogibelj. Ladjo »Hitahimaru« je nato razstrelila in potopila križarka »Rosija«. Parnik »Sodomaru« se je na več svarilnih strelcev ustavil in čolne s tako hitrostjo spustil v morje, da se jih je več preobrnilo; drugi čolni so bili prenaplavljeni od ljudi in so pluli proti obrežju otokov Cušima in Ikišima.

Morje je bilo popolnoma mirno. Križarka »Rjurik« je dobila povelje, da sprejme na krov častnike, vojake in posadko; toda na krov vzeti je bilo mogoče samo 25 častnikov in 4 tujece, vojaki pa ladje niso hote zapustiti. »Rjurik« je dobil nato nalogo, parnik z minami potopiti. Ker se »Sodomaru« po prvi eksploziji še ni potopila, se je torpedirala še v drugič, nakar je izginila v valovih. Ker je medtem nastala tema, so se križarke odpravile naprej. Neka japonska križarka je ves čas opazovala operacije ruskih ladij. Drugo jutro smo srečali v morskem ožini Sangar angleški parnik Allantone. Kapitan te ladje je izpovedal, da ima na parniku 6500 ton premoga, ki ga je naložil v Mororanu in ga pelje v Singapor. Ker pa je dokazano, da je ta ladja preje vozila vojno kontrebanda na Japonsko, in ker tudi njeni dokumenti niso bili v redu, se je pod eskorto poročnika Petrova dirigirala v Vladivostok, da njene listine preišče pomorsko sodišče. Drugih ladij naša eskadra na svojem pohodu ni opazila.

Izpred Port Arturja.

Namestnik Aleksejev je poslal carju uradno poročilo admirala Vithefta, v katerem uradno naznanja, da so vse ladje portarturske eskadre že popolnoma popravljene ter docela sposobne in pripravljene za boj.

Iz Tokija se poroča, da so Japonci zajeli neko kitajsko ladjo, ki je došla iz Port Arturja. Moštvo te ladje pripoveduje, da so pred nekaj dnevi dve torpedni uničevalki in parnik »Sin-taj-ping« pri vhod v pristanišče zadeli ob mine in zleteli v zrak. Utoliko je baje 140 oseb. Rusi se baje z naporom vseh svojih sil trudijo, da bi strli japonsko blokado. To pa je baje zelo težavno, ker večje križarke kakor »Novik« ne morejo iz pristanišča. Ladje so vse popravljene. Posadka je polna upa. Častniki pa za-

trjujejo, da bodo trdnjavo držali do zadnjega moža in se bojevali do zadnje kaplje krvi.

Novi vrhovni ruski poveljnik?

»Echo de Paris« poroča, da je v Petrogradu razširjena vest, da bo imenovan vrhovni poveljnik vse ruske armade na Daljnem Vzhodu veliki knez Nikolaj, ki odpluje takoj na svoje mesto, čim bo zbrana na bojišču že vsa armada, ki je določena za Daljni Vzhok.

Dr. Karl pl. Stremayr †

Dunaj, 22. junija. Danes ob 5^{1/4} popoldne je umrl v Potschachu bivši ministrski predsednik dr. Karl pl. Stremayr. Z njegovim imenom je spojen lep kos avstrijske politične zgodovine. Dasi je bil pravcati nemški nacionalec v zmislu današnje te struje ter Slovanom nasproten, vendar si je pridobil za vse avstrijske narode zasluge s tem, da je kot posvetovalec s krono se vztrajno potegoval za odpravo konkordata in za osvoboditev šole od cerkvenega vpliva. Rojen je bil Stremayr v Gradcu 30. oktobra 1823. kot sin vojaškega lekarnarja. Po dovršenih študijah je stopil k finančni upravi. Že leta 1848. je bil voljen v frankobrodski zbor. Pozneje je bil za državnega pravdnika v Gradcu. Leta 1861. ga je volilo mesto Gradec za deželnega poslanca; leta 1868 ga je poklical Giskra za ministrskega svetnika v ministrstvo notranjih zadev. Od leta 1870 do 1879. je bil Stremayr naučni minister; kot tak je brez kulturnih bojov izvedel verske reforme. Po odstopu grofa Auersperga je bil Stremayr ministrski predsednik od 15. februarja do 12. avgusta 1879; pozneje je ostal v Taaffejevem ministrstvu za pravosodnega ministra do 27. julija 1880. Pozneje je postal drugi predsednik najvišjega sodišča, leta 1891. je bil pozvan v gosposko zbornico. Leta 1899. je vstopil v pokoj.

Dr. Körber o enakopravnosti.

Praga, 22. junija. V skupni izjavi mladočeških držav in deželnih poslancev iz Češke, Moravske in Šlezije je povedano, da je ministrski predsednik dr. Körber rekel, da brez privoljenja Nemcev ne more niti veljavnih zakonov izvrševati, v kolikor isti jamčijo češkemu narodu in drugim nemškimi narodom enakopravnost v šoli, uradu in javnem življenju. Z drugimi besedami: tudi osnovni državni zakoni so v popolni oblasti Nemcev. Seveda je dr. Körberju skrajno neljubo, da je ta njegova izjava prišla v javnost. Ali je potem čudno, da so se poslanci soglasno izrekli za obstrukcijo proti vladi!

Ogrski državni zbor.

Budapešta, 22. junija. Najprej je zbornica nadaljevala razpravo o železničarski predlogi. Posl. Hock

je priporočal splošno pomiloščenje železničarjev, ki so bili odpuščeni ali so v preiskavi zaradi štrajka. Trgovinski minister pl. Hieronymi je obširno pojasnjeval, kaj namerava vse prenaraditi glede službovnega razmerja in tarifov na ogrskih železnicih. Predloga o regulaciji plač državnim železničarjem je bila nato sprejeta v splošnem in v podrobnostih ter bo jutri že tretje branje. — Potem sta poslanca Bakonyi in Bernath utemeljevala svoji interpelaciji zaradi jezikovne afeze gelaškega konzula. Ministrski predsednik grof Tisza je takoj odgovarjal na oboje interpelaciji. Posl. Baakonyi je izjavil, da ministrskega odgovora ne vzame na znanje. Opozicija je zahtevala glasovanje po imenih, naj se o odgovoru razpravlja v jutranji seji. Ker je bil predlog zadostno podprt, se je moral ministrski predsednik vdati.

Budapešta, 22. junija. Opozicija je zasledila že drugo jezikovno afero. Okrajno sodišče v Temešvaru je zavrnilo nemški dopis intendance 7. voja. Justični minister je sodišče opozoril, da intendant ni dolžna v svojem notranjem uradovanju rabiti mednarodno ali pa priložiti nemškemu dopisu madjarski prevod.

Finančna nagodba med Ogrsko in Hrvaško.

Budapešta, 22. junija. Včeraj se je definitivno sklenila finančna nagodba med Ogrsko in Hrvaško, ki ostane v veljavi do konca leta 1913. Z nagodbo nočejo biti davkoplačevalci in politiki na nobeni strani zadovoljni, dočim so vladni krogi na obeh straneh tako zadovoljni, da so sklenitev nagodbe obhajali z velikimi pojedinami, in sicer je ministrski predsednik grof Tisza pogostil člane hrvaške in ogrske regnikolarne deputacije, minister Čeh pa je hrvaške člane še posebej pogostil. Hrvaška opozicijska članica dr. Frank in dr. Vrbanič se pojeдин seveda nista hotela udeležiti, kar je naznanil dr. Frank ministrskemu predsedniku z vljudnim dopisom, v katerem pravi: »Dokler Hrvaška nima svoje svobode in neodvisnosti, vsled česar je prizadeta njena čast ter trpe njeni življenjski interesi, in dokler je vsled tega prisiljena, da se bojuje z Ogrsko, se ne morem odzvati takemu vabilu«. Vsekakor pa se nova finančna nagodba razlikuje od one iz leta 1889. na korist Hrvaški, ker izkazuje proračun po novi nagodbi 3-6 milijonov več kot dosedaj. Vendar pa se Hrvaški godi še kruta krivica, dokler se ji ne prepuste vsi lastni dohodki.

Kartuzijanska afera na Francoskem.

Pariz, 22. junija. V komisiji, ki preiskuje to afero, je bil včeraj velik vihar. Neki član protiministrske večine je imenoval nekega člana manjšine »bandita«. Nastal je

pretep. Člani komisije so se obmetavali s ščepali ter se bili s pestmi. Vidi se, da bijejo klerikalci zadnjo obupno bitko, zato so tako surovi.

Dopisi.

Iz kamniškega okraja.

»Gospod, dajte no učitelju »Narode« prepovedati, jaz bom tudi njegovi sestri rekla, da brat ne sme »Narode« brati.« — Tako nekako je hujkala starijaka farška kuharica svojega župnika. Slednji je zagrmelo. Duhovnik se je izpremenil iz dušnega pastirja v političnega agitatorja. Kadar je ta duhovnik govoril dosedaj o veri, o ljubezni božji itd., tekle so mu besede tako lepo iz ust, da ga je bilo res prijetno poslušati. Toda v nedeljo, dne 19. t. m., mu besede niso prihajale iz srca, ampak iz žolča. Na obrazu se je bralo sovraštvo, jez, zaničevanje in pobalsko izzi-
vajoč posmeh. Slišale so se besede: napreženi narodnjaki, ščurki, umazana cunj, gnojica. V naši fari je, žalibog, edini učitelj, ki bere »Slov. Narode«. In vredno se je zdelo temu duhovniku, da ga je tako nesramno napadel. Že nekaj nedelj je bilo slišati, da je pohujšljivec, kdor razširja slebe časopise. Ker pa učitelj nikdar dosedaj ni nikomur dal brati svojega lista, tolnačilo se je to tako, da so »Slovenec«, »Domoljub« in »Bogoljub« pohujšljivi listi. Toda pretečeno nedeljo se je ljudstvo prepričalo, da to je učitelj »Narode«, ki je zaslužil milost, priti na sveti kraj, na prnico. Kako naj bi bil naš učitelj ščurek, tega ne razumemo. Saj učitelj ni črn, podnevi je »naprežena« v delo, ponoči počiva. Naš duhovnik je bolj podoben ščurku: črn je, podnevi pa počiva. Ščurek ljubi umazanost, naš župnik je zadnjič rabil na svetem kraju umazane besede. Ščurek se skriva v špranje, naš župnik, da mu ne moreš do žvega, pa za plašč svete vere. Ščurek onečašča jedline shrambe, naš župnik pa prižnico. Župnik je končal svojo častikrajo z izrazom: Naprej nočem več govoriti o tem. — Jaz pa končam tako: Za danes toliko; prihodnjič pa kaj o izpolnjevanju svoje dolžnosti kot katehet, kako je v šoli kri tekla, o pobalskem izizvanju, no, morda tudi o — farški kuharici pa — z imenom na dan.

Nadraženi ščurek.

Od Sv. Križa poleg Kostanjevice. Debele potne kaplje so padale pod peto našim klerikalcem, ko so čitali »Slovenec« z dne 15. t. m. in istotako »Domoljub« z dne 16. t. m. Dva libersina Johana brez cerkve se nista dne 2. t. m. nikakor zaletavala v znanega kaplančka Franceta Erzarja. Res pa je, da se je to farče med procesijo Sv. Rešnjega Telesa zaletavalo v našega nadčelnika gasilcev, kakor kakšna sitna podrepna muha. Povzročil je občno nevoljo in občno pohujševanje. Žalibog, da se to kaplance z bedasto zijaletim obrazom kot vojak na šempeterskih ograjah — kjer ga je slehern lahko imel čast videti — ni naučilo vojaških naredb in reda. Seveda so ga imeli premalo časa pri rekrutnih vajah. Od šempeterskih ograj odplul je v Šenčur na Gorenjsko, od tam v St. Jernej na Dolenjsko, a sedaj biva to kaplance pri nas. Ves dan je skrito za zidovjem, da ga mlo solnce ne obseje, Bog vedi, kaj da študira? — Če

Dalje v prilogi.

»Vse mi pleše pred očmi! Ah moja glava.«

Vzdignila se je s trudom, pomagala ji je sestra in jo odpeljala v spalno sobo.

V Koširjevih prostorih so se prav dobro imeli. Namreč Košir ne, ali Ana je skakala vesolja, ker prišla je prijateljica in sovrstnica Vijoleta. Sedela sta ravno s Koširjem in pila, ko so se vrata odprla in je v sobo prišla elegantno oblačena ženska, še precej lepa. Ana je zavrisnila, tekla ji naproti in jo predstavila kot mademoiselle Viollette. Za njo se je pokazala kuštrava glava in oguljen frak Stružeev. Košir je bil iznenaden. Stružec se je globoko priklanjal in pel z laskavim smeškom: »Tudi jaz sem se predzrnil.«

»Kaj nisi odpotoval?« ga je vprašal Košir.

»Kaj pa, ali na potu sem srečal gospodično in se vrnil.«

Koširju je bilo sila neprijetno. Če se mu takšen človek pridruži v gostilnici, kedar je pijan, ne reče nič, ali da bi mu v hišo prihajal kot kak stari prijatelj. — — — Ni vedel, kaj bi storil, ali bi oba zapodil ali kaj. Ozrl se je na Ano, a na njo ni bilo videti sledu neprijetnosti.

Izza temnih dni.

(Sličice iz življenja raznih papežev.)

(Konec.)

Gregor XIII ima zaslugo, da se je vpeljal gregorijanski koledar. To je bila važna in koristna reforma in klerikalni zgodovinarji je kar ne morejo prehlvaliti. Ali v primeri s tem, kar je papež Gregor XIII. storil zlega, izgine ta zasluga kot nič.

Za vladanje papeža Gregorja je nastala v Italiji silna lakota. Papež pa niti v sanjah ni mislil, kako bi ubogemu ljudstvu pomagal, nego je le špekuliral, kako bi mogel ljudsko bedo izkoristiti. Združil se je s svojim netjakom Karolom Borromejem in pokupil vse zaloge žita, kar jih je mogel dobiti. Ko je bil tako gospešdar trga, je hitro zvišal cene. Ljudje so sicer lakote umirali, ali papeža to ni motilo, saj je delal velikanske dobičke.

Naslednik njegov je bil Feliks Peretti, ki se je kot papež imenoval Sikst V. V svoji mladosti je pasel prašiče in bil že kakih 18 let star, ko je vstopil v dominikanski red. Dominikanci so bili glavni inkvizitorji in tako se je nadebudni Srečko

že prav zgodaj začel vaditi v preganjanju, trpinčenju in sežiganju krivovercev. Posvetil se je temu poslu s posebno vnamo. Nobena reč ga ni zabavala tako, kakor obupno kričanje ubogih ljudi, katerim so na natezalnica lomili kosti. Tudi je sam rad trgal človeško meso in posebno ženska prsa je z razbeljenimi kleščami s pravo strastjo odščipaval. Njegove zverinske grozovitosti so Benečane naposled takó razkačile, da je nastal punt. Inkvizitor Srečko je moral ponoči bežati, sicer bi ga bili Benečani umorili.

Ko je naposled ta človek postal papež, se celo svojo izvolitev poslavil na poseben način. Navada je bila, da so papeži na dan svojega kronanja različne obsojence pomiloštili. Novi papež Sikst V. ni nikogar pomiloštil, pač pa je dal napraviti 60 vešal in na dan svojega kronanja obesiti 60 »krivovercev«.

Značaj tega božjega namestnika se posebno dobro spozna iz naslednjega dogodka: Nekoč je bil inkviziciji izročen neki 15 let stari fantič. Papež, ki je sploh rad prisostvoval inkvizicijskim obravnavam in eksekucijam, ker ga je vedno veselilo,

če je videl ljudi trpeti, je tega fantiča obsodil na smrt. Po veljavni postavi pa tudi inkvizicija ni mogla mladoletnih ljudi obsoditi na smrt. Ko je bil papež na to opozorjen, je rekel: »Po svoji papeški vsega močnosti darujem temu fantu deset let svojega lastnega življenja, da bo dovolj star za vešala.«

In to je res obveljalo in 15letni otrok je prišel na vešala.

Siksta V. so spravili na papeški prestol jezuitje. Ali papež se je z jezuiti kmalu sprl. Jezuitje so hoteli njega vladati, on pa je hotel jezuitje porabljeni za svoje namene. Iz tega nasprotja je naposled med papežem in med jezuiti nastala silna vojna. Papež je, da bi jezuitje prav v živo zadel, odredil veliko preiskavo po jezuitskih samostanih. Vedel je, da pridejo velike in grde evinjarije na dan in res se je tako zgodilo. Izkazalo se je, da so bili jezuitski samostani v Italiji prenapolnjeni s pijanimi, pokvarjenimi in sodomitskimi menihi in ženskami. Ponekod je prišlo po pet do šest žensk na enega meniha, menihi so kar kupčevali s temi ženskami. Posledica tega je bila, da je dal papež

mного jezuitskih samostanov zapreti in pod smrtno kaznijo prepovedal, da se jezuitje še kdaj prikažejo v dotičnem kraju. Sploh je Sikst V. svoje jezuitske sovražnike preganjal, kar je pač mogel, a tudi jezuitje niso križem rok držali in se naposled Sikstu V. maščevali tako, da bolje ni mogoče; zastupili so ga 27. avgusta 1590. Komej je bil mrtev, je rimski narod, ki je papeža grozno sovražil, počel spomenik, ki si ga je Sikst V. postavil na kapitolu in ga uničil ter ponesnažil.

Sicer pa se mora Sikstu V. priznati, da je izvršil mnogo znamenitih stavb, ustanovil več šol in da je s cerkvenim denarjem nekoliko bolj pošteno ravnal, kakor je bila sicer v Vatikanu navada.

Lahko bi te sličice nadaljevali še do naših dni, a omejili smo se namenoma na tiste temne dni, ko je imelo papeštvo največjo moč in največjo veljavo.

Čitatelji vedo zdaj, kako ljudje so sedeli na papeškem prestolu kot božji pooblaščenici in voditelji božje, edine zveličevalne cerkve.

si liberalna Johana raje ogledata cerkev odzunaj, kakor da bi se maše udeleževala, ni čuda. V cerkvi bi gledala po stenah in žalost bi jih obšla; gledala bi na altar in videla pajčevino in na kilogramne prahu; povrh bi moralna poslušati nesposobne pohujšljivo sramotne pridige o politiki in grde kletve. Istenito je petje na koru; dasiravno se trudi organist dan za dnem, je petje strašno. In vendar je tu dovolj dobrih pevcev in pevk! Gotovo bode marsikdo iznenaden, ako izve, da pevkve glede glasov preskuša kaplanova »Bernardka«, naposled pa še kaplanče. Misliti si torej morete, »da za izvrstno petje« na koru je točno preskrbljeno. Da je prostovoljno gasilno društvo stopilo iz procesije, je provzročila sama nagajivost od »svete jeze« navdahnjenega kaplana. Toda »obče spoštovanemu in priljubljenemu« kaplančetu njegove sitobe ne smemo zameriti. Sirota je bolna in tako zagrizeno jezna sama nase, kakor kak škorpjonček. Odpustimo mu greh, ki leži na njegovi vesti, saj on ni vedel, da »svetli helmi« so hoteli le zakrivali do ciganske srajce raztrgano nebo, pod katerim se že več let opravlja svetlo opravilo. Pa kaj hočemo! Za nas farane je vse dobro, samo da je kaplan »obče priljubljen«. Skoro bi bili pozabili, da je to kaplanče pred 2 leti podkupilo z Iskarijotovim denarjem naše počastne fante in hčere, in te v srho škandala tiral, kot mesar nedolžno tele, na shod v Kosta-njevicu; no, kaj takega pač ne bode od nas več dosegel; istotako je podkupil z dragimi novci polovico naših gasilcev. Uspeh je bil, da je v našem mestu na Dolenskem bil tek in kreg in da se je z blatom, s peskom in z vodo marsikdo seznanil. Ni treba tedaj še dvomiti, da gasilci sedaj rajši ob vsaki priliki počaste g. dr. Tavčarja, kakor tako nestrpno kaplanče! Istinito pa je, da na starega Domine ima to kaplanče posebno jezo. Hotel ga je namreč tudi podkupiti na omenjenem shodu, ali ta Domine se ni dal in ga je s figo pod nos sunil. Zato ga psuje kot šnopsarja. Docela pa smo prepričani, da to kaplanče spiše več šnopa in kraherlov, kot stari Domine. Oj, ti preljubljeni, obče-spoštovani kaplanče, za danes dovolj, če pa ne boš dal miru, ti odgrnemo še več. Da, da, časi se preminjajo! Razumeš?

Iz Postojne. Birma v našem trgu je minula brez vsacega posebnega sprejema škofa. Našim gospodom seveda ne ugaja, da je Postojna pokazala zopet to pot liberalno lice, in da se tako malo zmeni za svojega višjega pastirja. Razen v starem »Majlandu«, kjer so postavili štirje farški petolizniki mlaj, ni bilo po trgu nikakih dekoracij ne zastav razobešenih. — Delavca se pač plača po delu. — Tako tudi škof za svoja uganjanja ne more drugega pričakovati. Zadnji čas se je začel umazani »Laziljub« zaganjati v naše razmere. Seveda je vsaka vrstica, ki jo prinese, nesramna laž. Tako pravi, da je on dan, ko je bil škof v Postojni, dotični mož, ki »Slov. Narod« prodaja, desko, na kateri ima napisano: Tukaj se prodaja »Slov. Narod« v salato skril. Imamo priče, da se je isti dan »Narod« ravno tako prodal in čital, kakor po navadi. Kdo se pa tudi naj bi tega bal? Dalje pravi, da prepevajo fantje pesemco o fižolarju. No vam štirim farškim podrepnikom-poetom, ki zahajate v farovž, bodi povedano, da ta pesem se do danes ni slišala v Postojni. Bržkone jo vi prepevate, kadar se ga naberete v farovžu. Sicer je pa pesemca jako duhovita in kaže vašo pesniško nadarjenost. Le še naprej. — V Ljubljani priobčuje »Slovenec« vse trdke, ki imajo samonemške napise. V Postojni je pa dal v zalogo svoj list edini trdki, ki ima še samonemški napis nad vratim: »Franz Oreschek«. Le poprej okoli sebe pogledajte vi klerikalni narodnjaki, potem se zaletujte v druge stvari. — V kratkem nas posetijo naši bratje Čehi, ki dojdejo o vsesokolski slavnosti tudi v Postojno. Tukajšnja narodna društva so že vse potrebno ukrenila za častni sprejem naših bratov. In je zopet umestno omeniti, da bi se samonemški napisi, ki se še vedno nahajajo pri jami, kakor: Grottencaasier, Grotte itd. odstranili in nadomestili z dvojezičnimi. Menim, da to je najmanj kar moremo zahtevati. Saj vendar nismo v »Reichu«, da bi se samonemščina šopirila. Južna železnica, ki je židovsko podjetje, je naši želje ugodila, in napravila dvojezične napise. Le jamska komisija, pri kateri so tudi tržki zastopniki, ne more tega doseči. To je pač žalostno! Saj imamo vendar »Slovenca« v osebi vodje okrajnega glavarstva, kateri, upamo, da bode upošteval potrebo te zahteve. Kaj bodo mislili Čehi o napredni in zavedni Postojni, ako opazijo take nedostatke? Prosimo vas, gospodje pri jamski komisiji, uslišite že enkrat glas upijočega v puščavi.

»Potrežljivi Postojnčan«. Iz Cerkelj. Učiteljstvo kranjskega okraja je priredilo v nedeljo,

dne 19. t. m. na J. Vavknovem vrtu veselico, katere čist dohodki gredo v prid kranjski dijaški kuhinji in učiteljskemu konviktu. Glavni smoter takih veselice je gmoten uspeh. Prepričani smo, da se je ta smoter dosegel v polni meri. Šaljivi muzej, loterija, pošta itd. so nudile obično stvru dokaj zabave; sosebno šaljivi muzej se je odlikoval po zares jako redkih in duhovito komentiranih predmetih. Želeli bi mu še več obiskovalcev! Zahvaliti se je tudi gosposodišnam: Zarnikovi, Vavknovi in Bizjakovi za marljivo razprodajo števil, kart, korijandoli i. t. d. Spored pevskega dela veselice je bil prav raznovrsten in zanimiv. Svetovale bi, prirediti drugič, če mogoče, vsaj pevski del veselice v zaprtem prostoru, kajti se dvospevi, četvero-spevi in druge intimnejše točke na vrtu skoro docela izgube. Iod trudoljubnim vodstvom gospoda Lapajnetja se je zbralo pač le nekoliko učiteljev-pevcev, a to so bili res pravi pevci. Omenjati moramo sosebno zbora: »Gorenja« iz »Gorenjskega Slavčaka« in »Šesterospeva« iz »Prodane neveste« »Šesterospev« je bila pač najlepša točka vsega sporeda. Morala se je ponavljati. G. Rapč in g. K. Mahkota zapela sta nekaj dvospevov s spremljevanjem glasovira. Ugajala sta nam zlasti: »Divja rožica« in »B. strica«. Prav lepo so se peli tudi četvero-spevi. Splošno moramo reči, da se je tudi pevski del veselice obnesel vrlo. G. Šprahman je na glasovirju prav diskretno spremljal »Gorenja« šesterospev in dvospeve. Veselice je posetilo dokaj občinstva iz Kranja, Ljubljane, Kamnika i. t. d. Omenjati je zlasti okrajnega glavarja g. Alfonza Pirca in deželnega poslanca g. Cirila Pirca. Zabava je bila živahna, neprisiljena. Saratka: veselice je vsakega v vsakem oziru zadovoljila. Prav in hvalevredno je, da učiteljstvo prireja take in enake veselice. S tem si pridobiva na ugledu, se krepi v prijateljskem delovanju in podpira dobrodelne naprave. Tudi učiteljstvo kranjskega okraja priredi v kratkem času koncert. Naj se prično gibati učitelji tudi v drugih okrajih!

E. A.

Bratskoj slovenačkoj akademskoj omladini.

Srpska akademska omladina će na svečani način proslaviti ove godine, u mesecu septembru stogodišnjicu prve srpske revolucije i početa oslobodjenja srpskog naroda od Turaka.

Na ovu narodnu proslavu ona je pozvala svu jugoslovansku akademsku omladinu, kako bismo se tom prilikom sastali u Beogradu i održali jugoslovanski omladinski kongres. Time bismo na svečan način manifestovali duhovno jedinstvo. Beogradska velikoškolska omladina izasiala je nas dvojicu, da Vas, slovenačku akademsku omladinu, pozovemo, da nam na tu svečanost dođete u goste.

Bratsko akademsko društvo »Slovenija« u Beču s gotovošću je preuzelo inicijativu, da se o ovoj stvari pobrine, s toga Vas sve ostale molimo, da se, za bliže obaveštenje njemu obratite.

U nadi, da ćete se odazvati našem pozivu, mi Vam šaljemo bratsko pozdravljive i kličemo Vam:

Do vidjenja u Beogradu!

Ljubljana, dne 22. juná 1904.

U ime beogradske velikoškolske omladine:

Gliša Elezović, stud. phil.

Ljubomir Nešić, iur.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. junija

— **Osebnosti.** Premeščena ta v Ljubljano profesor v Kranju g. dr. Josip Tominšek na I. drž. gimnazijo in prof. v Mariboru gosp. Ignacij Pokorn na II. drž. gimnazijo. Suplent na ljubljanski realki g. Fran Komatar je imenovan profesorjem na gimnaziji v Kranju. — Računski revident pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani gosp. Anton Mrak je imenovan računskim svetnikom.

— **Karol pl. Stremayr.** V starosti 71 let ju včeraj popoldne umrl dr. Karel pl. Stremayr. Rojen je bil v Gradcu. Leta 1849. je bil izvoljen v frankobrodski parlament, kjer se je pridružil vsenemški stranki. Načelom te stranke je ostal vedno zvest in zlasti Slovenci smo to bridko občutili. L. 1861. je bil Stremayr izvoljen v štajerski dež. zbor in v dež. odbor, leta

1868. pa ga je Giskra poklical v ministrstvo notranjih del. Naučni minister je postal v Hasnerjevem ministrstvu in ostal na tem mestu tudi v ministrstvu grofa Potockega. Po Hohenwartovi epizodi je prišel Stremayr zopet na krmilo in bil v Auerspergovem kabinetu od l. 1871. do l. 1879. učni minister. V tej dobi je izvršil zaslužno delo, to je reformo konfesionalnih zakonov — žal, da je velik del tega dela ostal samo na papirju. Stremayr je imel nalogo, prepričati cesarja, da se je vsled proklamacije papeževe nezmotljivosti bistvo rimske cerkve premenilo, in opravil je to nalogo tako dobro, da je vlada odpovedala konkordat. Takrat je po vsi Avstriji zavladalo nepopisno veselje. Tudi v Ljubljani je bila prirejena splošna razsvetljava in tudi v najrevnejši hišici so praznovali ta dan. Nam Slovincem je bil Stremayr v narodnem oziru skrajno sovražan. To je posebno pokazal, ko je po Hohenwartu prišel zopet do oblasti. Ustrezaje slovenskim željam je bil Hohenwart, oziroma Jireček uvel na nižjih razredih ljubljanske gimnazije in realke slovenske paralelke. Stremayr jih je takoj odpravil. Škode, ki nam jo je ta človek storil, še do danes ni bilo mogoče popraviti, kajti še do danes ni na ljubljanski realki slovenskih paralelek. Tudi slovenske profesorje je Stremayr kruto preganjal in s cinično odkritostjo rekel, da so slovenski profesorji najboljši, kadar so sto milij od svoje domovine. Sedanji dvorni svetnik Šuman, rajni profesor Pajk, profesor dr. Glaser in drugi bi vedeli kaj več povedati o persekuciji slovenskih profesorjev za Stremayrovih časov. Ravno tako kakor Stremayr s profesorji, so tedaj drugi ministri delali z drugimi uradniki. Nastala je bila prava strahovlada in z brutalno silo je hotelo ministrstvo potlačiti vsako narodno gibanje. Poleg Lasserja je največ Stremayr vplival na to počenje Auerspergovega ministrstva. L. 1879. je končno padlo Auerspergovo ministrstvo. Na krmilo je prišel Taaffe. Stremayr je bil nekaj časa v tem kabinetu justični minister, a v devetih, da nova vlada ne bo delala vsenemške politike, je odstopil in postal senatni predsednik pri najvišjem sodišču. Od l. 1879. se ni Stremayr več udeleževal političnega življenja.

— **Blagoslovljeni hinavci.**

»Slovenec« piše v sinočni številki: »Slovenci, ki želimo ustanoviti v Ljubljani slovensko vseučilišče, nimamo še nobene svoje meščanske šole. Nemci nameravajo kot dopolnilo šulferajnske šole ustanoviti sličen zavod v Ljubljani. Vprašamo klerikalce: Kdo pa je kriv, da Slovenci nimamo nobene meščanske šole? Krivi so samo klerikalci! Narodno-napredna stranka je že pred leti sprožila v dež. zboru predlog zastran ustanovitve meščanskih šol in ga je večkrat ponovila. Da se Nemci ne bodo ogreli za slovenske meščanske šole, je umevno. Vzlic nemškemu odporu pa bi Slovenci lahko imeli že svoje toli potrebne meščanske šole, ko bi bili klerikalci podpiralitozadevno prizadevanje napredne stranke. A prav klerikalci, ki imajo slovenstvo vedno na jeziku, so preprečili ustanovitev onih meščanskih šol, po katerih zdaj njihov umazani list zdihuje. Ali si more kdo misliti večjih hinavcev kakor so klerikalci?

— **Šola v Lichtenurnu.** Med tem, ko po vseh naprednih državah odpravljajo redovniške šole, ker je njih slabi vpliv na mladino notoričen, se pri nas redovniške šole vedno množe. Tudi v Lichtenurnovem zavodu imajo redovnice svojo šolo in mestna občina jo podpira. V zadnji seji je dovolila za to šolo 100 K. Župan je povedal, da se v šoli sicer vrši pouk pravilno, v zavodu samem pa je gojenkam prepovedano slovenski govoriti. To je tak škandal, da bi bila občina najbolje storila, ko bi temu zavodu sploh ne bila ničesar dala, nego dotično prošnjo vrgla pod mizo. Med tistimi, ki so se zavzeli za predlog, naj se dovoli tej šoli le 100 K in ne 200 K podpore, je bil tudi obč. svet. Dimnik. »Slovenec« se je radi tega zaletel vanj, češ, ta »umazanost«

vrže temno senco na ves učiteljski stan. Ravno nasprotno je res. Ravno učitelji so poklicani, da se upro redovniškim zavodom, posebno pa še takim, kjer se nemškutarstvo goji. Edino pravo napredno stališče je: proč z redovniškimi šolami. Še na Tirolskem delajo tako, kakor kaže sklep obč. sveta v Bozenu, le pri nas smo še tako zastali, da ne more zmagati to stališče.

— **Za katoliško vseučilišče v Solnogradu!** Ze naberajo! — »Gorica« je priobčila poziv, da sprejema denarne prispevke v namen zgradbe katoliškega vseučilišča v Solnogradu vodstvo »kat. akad. (?) društva« v centralnem semenišču v Gorici. — Za to vseučilišče treba torej prispevati. S slovenskim vseučiliščem brije sorodnik sv. Duha v Ljubljani norce, ter je zlorabil to vavišeno vprašanje celo v umazane namene klerikalne obstrukcije v kranjskem deželnem zboru, za katoliško vseučilišče v Solnogradu pa naj se dajo prispevki! Tje bodo pošiljali dijakke iz škofskih zavodov v Ljubljani, če jih bo kaj, — na slovensko vseučilišče takrat popolnoma pozabijo, sedaj pa že tako pišejo o njem le takrat, kadar kaže! — Pozneje najdejo po stari navadi hitro kak vzrok, da porečejo, da se ne morejo več zavzemati za slovensko vseučilišče, da bodo le pošiljali dijakke v Solnograd, kamor že sedaj pošiljajo denar. — Kdor tako dela, temu se mora pač v obraz smejati vsak, ki sliši trditve o kaki »stari narodni stranki«! — Klerikalizem je breznamen.

— **Obstrukcija v Selcah.**

Upravno sodišče je v tej zadevi izreklo včeraj zadnjo besedo. Kakor znano, je napredna manjšina v občinskem odboru v Selesah dlje časa obstruirala volitev župana. Klerikalna večina je na to naložila članom manjšine po 20 K in drugič po 40 kron. Deželni odbor je to razveljavil, češ, da za naložitev take globe treba dvotretjinske večine. Upravno sodišče pa temu ni pritrdilo, nego je razsodilo, da za naložitev take globe zadostuje navadna večina. Kar velja za Selce, velja tudi za druge kraje n. pr. Radovljico in ne bodo manjšine v občinskih odborih nikjer več mogle obstruirati.

— **Klerikalni shod na Šmarni gori** ostane v posebno bridkem spominu onemu kmetiču na Planini, ki je klerikalnim besedam verjel in se zanašal na klerikalne obljube. Klerikalci so mu naročili, naj dobro poskrbi za shod, da bo udeležba velikanska in da bo mož imel velik zaslužek. Mož je vse storil, kar so mu naročili. Pokosil je velik travnik, če ravno še ni bil pravi čas; z veliko težavo je zvozil na goro deske ter žagal in zbijal, da je napravil mize, klopi in oder. Istotako je z veliko težavo zvozil 12 sodčkov piva na goro, nakupil raznih jedil in kakor Herodež betlehemske otroke poklal svoje piščance. Rekli so mu, da pride na tisoče zavednih katoliških delavcev in delavk, in mož se je res potrudil da jih pogosti. A urezal se je, tako grdo, da bo pomnil vse žive dni. Na shod je prišlo prav malo ljudi. Spili so vsega skupaj le dva sodčka piva, jedli pa niso ničesar, ker je vsak svoj prigrizek seboj prinesel. Samo govorili so, govorili pa toliko, da je bilo groza. Ko so odšli, si je kmet kar lase pulil, kajti škodo ima prav znatno. Ne samo, da se je zastoj trudil, ko je vozil pivo in deske na goro in delal mize. Ostalo mu je vse, kar je pripravil. Ker nima ledu, se mu je deset sodčkov piva pokvarilo in vse jedi je moral s svojo rodbino zavžiti. Več dni so otroci samo pohane piške jedli, za zajtrk, za kosilo in za večerjo. Mnogo jedi se je pa tudi pokvarilo. Mož ima nad 200 K škodo, klerikalci pa mu nečejo ničesar dati, češ, saj se nismo zavezali škodo plačati. Mica Kovačeva je pač še vedno vzor klerikalcem.

— **Značilno.** Pri c. kr. deželnem kot trgovskem sodišču v Ljubljani se je dne 18. junija t. l. pri trdki »Krainische Baugesellschaft

Laibach« med drugimi izpremembami v trgovskem registru vpisala tudi nastopna važna (?), a značilna izprememba: »Das Mitglied des Verwaltungsrates Karl Leskovic führt nunmehr den Namen Karl Leskowitz«. Ali ni to temeljitost!

— **Gosp. opat Ogradi in celjski Nemci.** Celjski nemški list prinaša naznanilo, da oddaje seneno košnjo na bivšem pokopališču sv. Maksimilijana, ki je pripadalo k nadarbinskim zemljiščem celjske opatiije in bi ga bili Slovenci radi kupili, — nemški vinotržec Jožef Pallos. Prišlo je torej omenjeno pokopališče v nemško-protestantske roke.

— **Lahko delo imajo!** V Kaštelirju v Istri med čistimi Hrvati imajo župnika strupenega Laha Degraasija, ki zna le par besed hrvatski. Ta ima od škofa Flappa nalogo, pregnati iz cerkve vse, kar je hrvatsko. Peti se sme le laško, pridiguje le laško, pri maši je vse latinsko — skratka nič hrvatskega. Hrvaščino odpravlja lepo počasi pa gotovo, kakor so jo že odpravili tuintam iz cerkva. Sistematično se vrši tako odpravljanje, ali kaj se stori proti temu? Malo več nego nič! Napravi se kaka nedolžna pritožba, na katero se škof ne ozira, ako pa ji ugodi, stori to tako, da ob taki priliki iztisne kos slovanščine. Nikakega pravega odpora ni proti početju škofa Flappa in njegovega prijatelja dr. Nagla. Če se na kratko opiše krivica v listih, to je vse. Flapp to bere, pa se smeje in hodi svojo pot. — Lahko delajo imajo. Tu bi bilo treba velike akcije, kajti potom takega delovanja od strani cerkve, kakršno se vrši v poreški in tržaški škofiji, prati slovenskemu narodu v omenjenih škofijah najnevarniše raznarodovanje. Ricmanje, Ricmanje, takega nastopanja je treba, potem bi se že obrnilo na bolje! Ali kaj vidimo? Vse sicer obsoja tako polasčevanje v cerkvah, ali nikogar ni, ki bi se ganil ter pomagal ljudstvu. Klerikalni listi, na čelu jim »Slovenec«, lažejo in obrekujejo v številki za številko počtene ljudi, vse staknejo, najneznatnejše reči stlačijo v predale, ali o takih krivicah, kakor se n. pr. sedaj godijo v Kaštelirju, pa lepo molčijo. To ni nič, to je vse prav, da se tako godi hrvatskim vernikom; kar stori škof, to se mora odobriti, pa če bije še tako v obraz pravici ter če je še tako raznarodovanje našega ljudstva! Ako bi imeli Slovenci kaj vredno duhovščino, potem bi se ta postavila slovesno v bran proti takemu nečuvnemu početju v cerkvi sami! Ker pa vsi ležijo pred škofi v prahu in se hinavsko valjajo pred njimi in ker jim je narodnostni boj deveta briga, zato pa lepo molčijo o teh rečeh, ušijo pa drugače vedno hujše slepo pokorščino črni suknji. — Tako je delovanje klerikalizma v praksi. Po njih delih jih spoznavamo!

— **Pevski zbor »Glasbene Matice«** ima odslej skupne pevske vaje v dvorani »Mestnega doma«, in sicer redne ob torkih in petkih ob 8. uri zvečer.

— **Za veliko vrtno veselico pevskega društva »Ljubljana«**, vršečo se v nedeljo, 3. maja srpana na Koslerjevem vrtu, so tozadevne priprave v najboljšem tiru, ter bo insceniranih nekaj novih zabav. Kegljajo se bode na dobitke in se prične v nedeljo, 26. t. m., ob 9. uri dopoldan ter se keglja do 9. ure zvečer, nadaljuje se v nedeljo 3. in 10. pr.h. m. ter se zaključita dan točno ob 9. uri zvečer. Dobitki: I 30 kron za največ kegljev, II 15 kron, III 10 kron, IV 15 kron za največ serij.

— **»Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem«** priredi v nedeljo, dne 26. junija t. l., v prenovljenem gostilniškem vrtu »na Osojah«, na ljubljanskem Gradu vrtno veselico v korist društvene blagajne. Pri veselici sodeluje iz posebne prijaznosti slavno slovensko pevsko društvo »Slavec« in popolna društvena godba. Začetek ob 4 uri popoldne. Vstopnina 40 vin. — Kegljanje na dobitke se vrši danes, na kresni veder in se zaključita dan veselice, dne 26. t. m. ob 9. uri zvečer. — I. dobitke 30 kron, II. 20 K, III. 15 K, IV. 10 K, V. 5 K in več drugih dobitkov, in sicer za največ serij, šaljivi dobitke itd. — Z ozirom na dobrodelni namen prosi obilne udeležbe — odbor.

— **Velika ljudska vrtna veselica** boved v nedeljo dne 26. junija t. l. katero priredi 1. Kranjsko vojaško veteransko društvo v Domžalah v prostorih gostilničarja g. Andreja Kovača, po domače pri Kebru v Domžalah. Pri veselici bode svirala društvena godba in pelo pevsko društvo „Lira“ iz Kamnika, priredi se šaljiva pošta in potem ples. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Vabijo se najljubše vse slavna veteranska društva in p. n. občinstvo. Ker je železniška zveza iz Kamnika kakor iz Ljubljane najlepša, nadejamo se obilne udeležbe. Vstopnina 30 vin. Čisti dohodek je namenjen društveni blagajni, preplačila se hvaležno sprejemajo. V slučaju neugodnega vremena bode veselica dne 3. julija t. l. Za dobro jed in pijačo ter točno postrežbo je zagotovljeno.

— **Matura v Kranju** je končana. Skušnjo je delalo 16 abiturientov. Trije so jo napravili z odliko, devet z dobrim uspehom, dva morata na jesen narediti ponovljajni izpit, dva kandidata (med njima je eden eksternist) pa sta bila reprobirana.

— **„Slovensko planinsko društvo“**, podružnica kranjskogorska na Jesenicah, priredi v nedeljo dne 26. junija prvi letošnji izlet v Vrata. Izletniki se snidejo v Mojstrani pri Šmercu ob 10. uri popoldne. Tam se pokrepčajo potem odkorakajo v lepo in prekrasno dolino Vrata. Med potjo si izletniki tudi ogledajo divni Peričnik in gredo potem do zgradbe Aljažvega doma, kjer se ogledajo novo in največjo stavbo slovenskega planinskega društva. Zanimanje za ta izlet je že sedaj jako veliko, zato naj noben planinec ne zamudi te priložnosti. Tistim izletnikom, ki se odpeljejo proti Jesenicam in Ljubljani, se priporoča večerni planinski vlak, ki odhaja iz Dobjega ob 8. uri 39 m. zvečer. Posamezna povabila na člane se ne razposiljajo.

— **„Germania“** je imela v nedeljo v jeseniških rovtih »Sonnwendfeier«. Pojedli so celega prešiča — druga nesreča se ni zgodila. Hajl — pa bo kmalu konec tem nemškimi demonstracijam, ko pridejo naši ljudje nekoliko do zavednosti.

— **Manevri v tekočem letu.** Cel mesec julij bo manevriral en bataljon goriškega pešpolka št. 47 po goriški okoli. Od 1. do 15. avgusta bo manevriral cel polk skupno z batalijonom iz Maribora, od 15. do 19. gredo na Vipavsko v Ribemberg. Dne 19. avgusta začne manevri cele brigade, in sicer na Krasu okoli Komna. Skončajo 28. avgusta. Vdeležili se jih bo poleg 47. pešpolka št. 27 iz Ljubljane. Od 28. avgusta do 10. septembra bodo divizijski manevri: pešpolki 27. iz Ljubljane, 47. iz Gorice, 87. iz Pulja, 97. iz Trsta, in sicer okoli Zagreja, Meduje, Krmina, Mernika, Vrbovej in Gorice.

— **Pevsko društvo „Zarja“ iz Rojana** priredi v nedeljo dne 26. junija v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah veliki koncert. Na tem koncertu nastopi prikrat novo ustanovljeni društveni tamburaški zbor. Petje in tamburanje vodi društveni pevovodja gospod Anton Gerbec.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem dež. sodišču. 1. France Volkar, Jakob in Janez Jerala, delavci na Javorniku, so prišli pijani v hišo št. 52 na Javorniku, kjer so imeli tam stanujoči delavci ples. Ker so se izživljajoč vedli, so jih potisnili na prosto. To je pa obdolžence tako razkačilo, da so dobili pred hišo kole, vdrli v hišo in mahali po domačih delavcih. Volkar je udaril nekega Nijolussca po levi strani života in mu zlomil čisto rebro. Šele na pozorišče došli orožniki so napravili mir. Jakob in Janez Jerala sta bila obsojena vsak na 3 mesece ječe, Volkar se je pa s sodbi odtegnil z begom. 2.) France Seškar, kajzarja sin iz Tomišlja, in Janez Susman, delavec iz Strahomera, sta bila obsojena vsak na 14 dni strogega zaporja in vsak še na 10 K denarne globe, ker sta bila odpotovala v Ameriko, ne da bi zastavila vojaški dolžnosti. 3.) Jožef Peiker iz Beniša na Šleskem doma, črevljarski pomočnik, sam priznava, da je res izmaknil Janezu Prešernu na Vrbi zlato uro z verzičjo, vredno 200 K in gotovine 210 K; glede tega zneska pripomni obdolženec, da je vzel samo 200 K. Ker je bil Jožef Peiker zaradi tatvine že 2krat kaznovan, je bil obsojen na 2 leti težke, s postom in trdim ležiščem poostrene ječe; po prestani kazni ga pa oddajo v prisilno delavnico. 4.) Dne 17. aprila letos je prišlo več fantov iz Boh. Češnjice v vas Jereko. V tej vasi so naleteli na domača fanta Jerneja Kocjanca in Janeza Cesarja. Kocjanca so fantje obkolili, ga pobili na tla in eden ga je tudi z nožem v hrbet sunil. Kocjanec je dobro videl, da so se ga lotili fantje France in Šimen Stare, France Arh, Janez Žmitek in France Korošec. Šimen Stare se je še sam hvalil, da je Kocjanca precej dobro udaril. Obsojeni so bili France Stare na 6, France Arh na 4, Janez

Žmitek in France Korošec pa vsak na 2 meseca ječe, Šimen Stare pa na teden dni zaporja.

— **Pes ujel ubeglega prišiljenca.** Kakor smo že poročali, je dne 16. pr. m. pobegnil od zgradbe hotela »Union« prišiljenec Jožef Colja in se potepal ves čas po deželi, kjer je deloma kradel, deloma pa beračil, da se je preživel. V torek je napravil Colja, veseleč se zlate prostosti, izlet v Kranjsko goro. Kakor že marsikom, tako je bilo tudi temu zmanjkalo cvenka; zato si ga je hotel si loma poiskati. Pričakoval je večera, in ko se je stemnilo, je hotel Colja vlomiti v neko hišo, izvolal pa ga je hišni pes in ga zgrabil med »deloma« za nogo, ter ga močno renčoč toliko časa držal, da so prihiteli ljudje, ga zgrabili in oddali orožnikom.

— **Pogreša se od torke** zjutraj 16letni Milan Veikovrh, sin kramarice Antonije Velkovrhove na Sv. Jakoba trgu. Pogrešanec je šel baje lovit ribe in se ni več povrnil. Ker so dobili pri Gradaščici Velkovrhov trnek, se sumi, da je padel v vodo in utonil, posebno še, ker je bil epileptičen.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 15 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 5 Slovencev in 15 Hrvatov — V Hrušico se je odpeljalo 30, na Westfalso pa 30 Hrvatov.

— **Izgubljene reči.** Dne 18. t. m. je izgubil gđ. L. K. po Sv. Petra cesti zlato brzo, vredno 10 K. — Leopoldina Weissmannova je izgubila v Laternanovem drevoredu srebrno žensko uro s srebrno verižico. — Črkostavec g. Karel Jaro je izgubil dne 20. t. m. po tirolskih izprehajališčih srebrno anker-uro, vredno 16 K. — Hlapec Jožef Štrukelj je istega dne izgubil pri južnem kolodvoru rdečo denarnico, v kateri je bilo 5 K 24 h denarja, zlat 6 K vreden prstan, in dva ključa. — J. Rodler, mornarski častnik, je izgubil dne 20. t. m. od pošte do južnega kolodvora zlat obesek v podobi srčka, ki je imel na eni strani napis: »Max«, na drugi pa »Lissac«. Gospod Rodler je obljubil poštemu najditelju 10 K nagrade. — Poestnik Fran Sitar iz Stozid št. 28, je 20 t. m. izgubil od dolenjskega kolodvora pa do mitnice na Dunajski cesti denarnico, v kateri je bilo 17 K denarja.

— **Natakar Ivan Suppanz** je pa izgubil neke v mestu dva zlata prstana, vredna 24 kron. — Na južnem kolodvoru je bil najden star havelok, 10 palic, dežnik, moški klobuk in ženska pelerina.

— **Društvena godba** priredi jutri zvečer na vrtu »Nar. doma« društveni koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 v.

— **Hrvatske novice.** — Umrl je v Rajču aglini srbski agitator, urednik »Vrača Pogadjača«, Sma Lukin Lazić. — Madjaron ski kandidat za pok. dr. Bresztyenszkega mandat je velikogoriški posestnik Nikola Hribar, o katerem piše uradni list »Narodne Novine«, da je njegova izvolitev zagotovljena. — Nerazumno. Iz Primorja prihajajo pritožbe staršev, da so letos njihove sinove potrdili k huzarjem, ulemcem in prevoznikom, mesto k mornarici, kakor je bil običaj od nekdanj. Zato pa so po ogrskih pustah jemali novince k mornarici.

— **Slovenci v Ameriki.** — Ponemčevanje Slovencev v Ameriki. V Cansas City je slovenska naselbina, večinoma Belokranjci, ki je bila na potu, da se popolnoma ponemči. K temu je pripomogel neki nemški duhovnik, ki je Slovence navduševal, naj goje pridno svoj — nemški materini jezik. Več teh zapeljanih revežev je tudi ponemčilo svoja imena, kakor Medved v Bär, Kure v Kosri, Bukovec v Buche, Strk v Stärk itd. Sedaj gre na bolje, ker so si ustanovili narodno društvo »vitezi sv. Jurja.« — Ubilo je v gozdu pri Johnstownu Slovenca 28letnega Fr. Suhadolnika, doma iz Borovnice.

— **Najnovejše novice** — Ženitev častnikov. Ker se neprestano množe prošnje častnikov in vojaških uradnikov, naj bi se jim dovolila ženitev, ako tudi ne zmorejo predpisane kavejce, je vojno ministarstvo odredilo, da se v bodoče takim prošilec, ako še niso stari 30 let, nikakor ne sprejema cela kavejca. Ugodnejše je presojati take prošnje štabnih častnikov in stotnikov ter tedaj, ako se gre za preskrbo hčerke častnikov ali vojaških uradnikov. Častniki nad 30 let stari morajo položiti vsaj polovico predpisane kavejce.

— **Grozodejstvo blaznega.** V Bordigheri (Italija) je pri neki ljudski slavnosti neki orožnik zblaznel ter začel streljati v množico ter ubil 4 osebe, težko ranil pa je 14 oseb. Sicer so blaznega kmalu premagali ter mu odvzeli orožje, toda zopet se je iztrgal, bežal v vojašnico, zažgal streho ter začel pri oknu streljati na ljudi. Zopet

je ustrelil štiri osebe, več oseb pa ranil. Končno je moral priti cela stotinja vojakov, da je orožniško vojašnico naskočila.

— **General Galgoczy** ni krut le proti vojaštvu, temuč menda sploh nima srca. Te dni ga je prišla v Prezmysl obiskat njegova sestra, omožena Horvath ter ga prosila pomoči, ker je v najhujši bedi. General pa je izročil svojo lastno sestro policiji, ki jo je zaprla zaradi beračenja.

— **Strela ubila 23 oseb.** Blizu Stražnice na Moravskem je pod streho nekega vodnjaka vedrilo pet delavcev. V streho je udarila strela ter ubila vseh pet oseb. Dva sta obenem padla v vodnjak. — V severno ogrski vasi Klučo je tudi vedrilo pod nekim drevesom 18 poljskih delavcev, ko je strela udarila v drevo ter vseh 18 ubila.

— **Nemški cesar** je prosil predsednika kluba nemških avtomobilistov, naj ga sprejme med člane, ker bi rad na svojih izletih nosil klubov znak.

— **Najznamenitejše orgle v državi — delo slovenskega duhovnika.** Znamenitost prve vrste so na grobu sv. Florijana pri Sv. Florijanu na Gorenjem Avstrijskem postavljene velike orgle, delo slavnega mojstra ljubljanske škofije, duhovnika Franceta Križmana. Ko jih je delal že dve leti, namreč 1. 1770. in 1771., so ga radi nekega nesporazumljenja odpustili. Šele leta 1837. je prišel iz Klosterneuburga Iv. Gregor ter dovršil delo. Pozneje 1. 1873 in 1875. jih je Solnogradčan Matevž Maurecher precej popravil in zboljšal. Orgle imajo sedaj 94 registrov in 4 manuale. Od 4993 piščalk jih je 4015 iz cina in 978 iz lesa. Največja cinaška piščalka tehtla 275 kg in meri v obsegu 1½ m. Stroški zadnjega popravilja so znašali 15.000 gld. Strokovnjaki trdijo, da so to v vsakem obziru najboljše orgle cele monarhije, le v velikosti jih prekašajo one v cerkvi sv. Štefana na Dunaju.

— **Najboljši hotel v Dabrecinu.** Neki avstrijski poslanec — začetna črka izdaja našega dr. sust-ršica — se je med delegacijam izsedanjem v Budapešti zelo dolgočasil. Da si prežene dolgčas, napravil je nekega dne izlet v Dabrecin. Ker pa je bil omnibus, ki bi ga naj peljal s kolodvora v mesto precej sumljiva »karjola«, začel je poslanec dvomiti o posebni kakovosti priporočenega mu hotela ter je vprašal voznika: »To je vendar najboljši hotel v Dabrecinu?« — »O seveda«, je odgovoril voznik, »le brez skrbi se peljite z menoj, pri nos ostajajo vsi svinjski kupci.«

— **O rodbinskem življenju Mavra Jokaia** je izdal madjarski pisatelj László Fenyves knjižico, ki je sedaj predmet javnim diskusijam na Ogrskem. Kakor znano, se je oboževani in res nadarjeni pesnik Jokai poročil v visoki starosti z neko mlado gledališno igralko. Ta zakonska zveza se je smatrala za nekaj nenavadno idealnega in nežnega. Sedaj pa so se zvedele ravno nasprotno reči iz tega nenaravnega zakona. Koketna igralka je hotela biti le slavljena kot žena oboževanega moža; seveda se je tudi hotela polakomniti njegovih prihrankov. Verodostojne priče pripovedujejo, da je nazivala Jokaia »stari osele«, a to pred ljudmi. Ko je enkrat potožil zdravniku, da ga boli glava, zaklicala mu je: »Kaj čvekaš, stari osel, idi rajši delat!« Pisatelju Markusu je rekla: »Jokai je podel lump, njegova slava se je šele začela, odkar živi z menoj.« Služabniki pripovedujejo, da ga je žena zaprla doma, kadar se je šla s sorodniki in prijatelji sprehajati. Tudi ga je pustila stradati ter mu dajala le ostanke jedil. Jokai je imel navado, da je vstajal ob šestih, dočim je spala žena do desetih, a zajutрка ni dobil prej kakor da je žena vstala, pa še tedaj le kavo, dasi je ženo večkrat prosil za čaj s surovim maslom, kar je imel posebno rad. To je pač svarilo vsem tistim, ki jim še na starost zavre nemirna tri.

— **Ropar Raisuli.** Kakor znano, se pleto med Zedinjenimi državami in Marokom resna diplomatska pogajanja zaradi roparja Raisulija, ki ima vjetega ameriškega milijonarja ter stavi velike pogoje za njegov izpust. Mulej Ahmed el Raisuli je okoli 40 let star. Imel je dobro vzgojo ter je velikanske postav. Isti je iz ugledne rodbine; grob njegovega deda časte mohamedani kot svetnikov. Raisuli je rojen v Tazarou v trdnjavi njegovega plemena. Z 20. leti je začel svoja hudo delstva. Zakrivil je več malih tatvin ter prišel v ječo, toda podkupil je guvernerja ter bil zopet odpuščen. Ker je videl, kako lahko nide pravici, ako ima le potrebni denar, začel je ropati na debelo. Bogato je plačal guvernerja svojega okraja, zato pa je bil nemoten pet do šest let strah celi sosesčini; prebivalcem je pobral živino in denar. Enkrat pa se je spozabil predaleč ter

je ukradel čedo živine Evropejcem. Na resne pritožbe je vzel stvar v roke guverner v Tangeru, Abdurahman Ben Abdesadok. Zvabil je Raisulija v Tanger ob objubo, da ga napravi za šejka. Guvernerjeva straža pa ga je prišla ter vrgla v ječo. Iz ječe so ga prepekljali v kazensko kolonijo v Mogador, kjer je preživel šest let. Kakor hitro pa je postal Abdurahman guverner Fesa, podkupili so Raisulijevi prijatelji in sorodniki vladne uradnike, in ropar je bil zopet prost. Takoj je začel Raisuli zopet ropati. Prisegel je, da ne bo preje miroval, dokler se ne bo maščeval vsem tistim, ki so ga spravili v 6letno jetništvo. Svojo prisego je izpolnil. Kamor je prišel, je moral, kradel živino, ropal in požgal. Lani je oblegal Arsilu. Okoli sebe ima zbrano močno četo roparjev. Najprej je ujel Harrisu, dopisnika »Timesa«. V tem slučaju so se mu pogoji izpolnili. Dobil je visoko odkupnino in 21 svojih tovarišev, ki so bili v ječi. To je njegovo predrznost le še podžgalo, da je ujel ameriškega milijonarja Perdicarisa in Angleža Varleya. Toda to pot ne bo tako srečen, kakaj vse države so razdražene in ako ne izpusti jetnika, poslele bodo vmes velesile, a s tem bo tudi konec neodvisnosti države Maroko.

— **„Lov na pasje repe.“** Iz Moskve se poroča: Nekaj dni se že klati tu tolpa mladih ljudi, ki vsa kemu psu, katerega vjame, odreže rep. Radi tega se že od vseh strani pritožujejo, da ni noben pes varen svojega repa. Policija pridno zasleduje čudne lovce ter jih je že pet zasačila. Vendar pa ta čudni lov še ni ponehal.

— **John D. Rockefeller** ima pač vzrok, da se popraska za ušesi. Vdova Elizabeth Greenbough iz N. W. Yorka je tožila »Standard Oil Co.« za 50.000.000 dolarjev odškodnine. Njen mož, Benjamin P. Greenbough je sklenil z »Standard Oil Co.« pogodbo, da mora ta njemu plačati četrti del centa od vsake galone petroleja, ki je izčiščen po načinu, katerega je on iznajdel. Ker se je iznajditelj leta 1880. s svojo ladjo potopil ob južnoameriškem nabrežju, ni njegova žena ničesar vedela o pogodbi. Ves ta čas in še sedaj čisti »Standard Oil Co.« petrolej po načinu, katerega je iznajdel Greenbough. Gospodje Standard Oil kompanije so tudi molčali o pogodbi, ker so dobro vedeli, da je tako bolje za njih žep. Sedaj je vdova izvedela za pogodbo, in ker je Greenboughov način za čiščenje olja še v rabi, toži kompanijo za omenjeno svoto. Mnogo preglednice tožba Rockefellerju ne bo delala; par centov bo petrolej pri galonu dražji in svotica 50.000.000 dol. bo skupaj.

— **Nevesta v hlačah.** Mesto Vineland v New Jersey je razburjeno. Neka dama v tem mestu, gospica Fowler, ki pa ima za popolnoletnost potrebno starost, kajti prekočala je že 80. leto, se hoče poročiti s 45 letnim oskrbnikom svojih posestev. To pa ni, kar razburja prebivalce, temuč nevesta hoče iti v hlačah k poroki. Miss Fowler je namreč že 40 let predsednica ženskega društva za reforme ženske obleke. Kot taka mora z dobrim zgledom prednjačiti ter nosi vedno široke hlače, od katerih se tudi pred altarjem ne mara ločiti. Njen ženin je izjavil, da nima nič proti temu, ker mu je »vabljava« tudi v hlačah.

— **Premečen Američanček.** Šolska nadzornica je hotela nekega učenca, ki ji ga je učiteljica zaznamovala kot najhujšega rogača v šoli, z dobrim poboljšati. Povabila ga je k sebi v stanovanje. Deček je prišel točno ter mu je vse zelo ugajalo. Dama mu je igrala glasovir, pokazala mu je najlepše slike ter ga pogostila z okusnimi kolači. Končno se ji je zdel pravi trenutek, da začne s pridigo. »Lubi moj fantek«, je začela, »ali nisi bil zadnjič zelo neurejen, ker si moral za kazen pred celim razredom stati v kotu?« »Prosim gospa«, prekine jo deček, »to nisem bil jaz, to je bil Peter, in dal mi je deset krajcarjev, da sem šel k vam poslušat zmerjanje.«

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 23. junija Dunajsko vseučilišče je zopet na skrajno predrzen način poseglo v narodnostni in politični boj. Proforsorski zbor je izvolil posebno komisijo, v kateri so renegatje Filipović, Srnska in Bernacik, in ki naj preišče, če je naredba naučnega ministrstva za vseučilišče v Zagrebu zakonita! To je že vrhunec drznosti. Tudi vse nemško časopisje že tuli v zboru: Ta naredba se mora razveljaviti.

Dunaj 23. junija. Tisza se mudi tu in se je danes udeležil konferenco v ministristvu zunanjih del zaradi trgovinskih pogodb. Diference so vse poravnane, tudi za stran vinske klavzule. Jutri se snide carinska in trgovinska komisija.

Dunaj 23. junija. Umrli Stre-mayr se prepelje sem in bo njegov pogreb v soboto.

Budimpešta 23. junija. Zbornica je odobrila zakon o plačah železničarjev in s 126 proti 55 glasom vzela na znanje Tiszovo pojasnilo o aferi konzula v Galacu. Opozicija je kričala na vladno stranko: »Vi spadate v dunajski državni zbor!«

Rusko-japonska vojna.

London 23. junija. Poročila z raznih strani potrjujejo, da se Japonci pred Port Arturjem čisto nič ne ganejo. Neki ameriški poročevalec, kateremu se je posrečilo, priti v Port Artur, pravi, da imajo tam dosti živil, da je garnizija večja, nego se misli, in da se prireajo celo plesi.

London 23. junija. Okrog Port Arturja stoječa japonska armada trpi vsled deževja že od 16 t. m. jako mnogo. Rusi so prepričani, da se Port Artur sam ubrani vsacega naskoka.

London 23. junija. O bitki pri Vafankavu se poročajo različni novi detajli. Najbolj zanimivo je, da Rusi v tej bitki Japoncev sploh niso mogli videti. Ko so se Rusi umaknili, jim je pač sledila japonska kavalerija, glavna japonska armada pa je vsled pomanjkanja živil krenila proti zapadu.

London 23. junija. Iz Svangalena se poroča, da se je glavna japonska armada obrnila direktno proti Ljaojangu. Japonci so po severni Koreji pobrali vsa živila.

Da se odstrani telesno za-prtje, okrepi žolodac in pospeši prebavljanje, — priporočajo znameniti profesorji medicine žolodčne tinkture lekarnarja Plecollia v Ljubljani na Dunajski cesti, 3-6 Zunanja naročila po povzetju 1904

Oblastveno konces.
vzgajališče
javna realka, pripravljalni razred, državno-veljavna izpričevala

Artur Speneder
DUNAJ, XV., Neubaugürtel 36.
Ustanovljeno 1849. 219-23

Jako praktično na potovanju.
nepogrešljivo po kratki vporabi.
Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.
Spricčevalo Dunaj, 3. julija 1907.

Kalodont
neobhodno potrebna
zobna Crème.

Odlični higieniki potrjujejo, da je skrbno gojenje zob in ust za naše zdravje neobhodno potrebno. Zlasti se s tem pre-predajo razne žolodčne bolezni. Kot izpričano sredstvo zato izkazuje se »Kalodont«, ki splošno antiseptični vpliv s potrebnim mehanskim čiščenjem zob na 40-3 izvrtsten način. III.

Frideno
Eau de Frideno pure, steklenica K 5—, specialiteta proti vraskam, gubam in kožnim nečistostim.

Higieniski preparati za otroke.
Ustna voda za otroke K 1—, najnovejša pridobitev na polju gojitve otrok, za gojitev ust in za zadržanje proti nalezljivim boleznim, kakor: ospicam, škrlatici, davici itd.

Crème za otroke K 120, proti ranjenju dojenčev. Prašek K —t0, najboljša za otroško kožo.

Ceniki s številnimi zdravniškimi priznanji gratis in franko.

Vpeljano v otroških bolnišnicah. Svedoči od vojvodine Baenske, baronice Gorizutti, baronice Rothchild, vojvodinje Manchesterke itd. Razen tega spricčevala odličnih zdravniških avtoritet. Dobiva se v vseh boljših lekarnah in parfumerijah, kakor tudi v generalni zalogi: Dunaj, I., Graben 28. 664-16

Slovenski Narod
se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v sledečih trafikah:

Ljubljana:
I. Bizjak, Vodmat, Bohoričeve ulice št. 10.
L. Biaznik, Stari trg št. 12.
M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.
H. Dolenc, južni kolodvor.
M. Elsner, Kopitarjeve ulice 1.
H. Fuchs, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.
A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.
A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.
I. Kos, Kolodvorske ulice št. 26.
I. Kristan, Resljeva cesta 24.
A. Kustrin, Breg št. 6.
J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.
A. Mrzliar, Sodnijske ulice št. 4.
I. Pichlar, Kongresni trg št. 3.
M. Sever, Gosposke ulice št. 12.
J. Šušnik, Rimska cesta št. 18.
A. Svatek, Mestni trg št. 25.
F. Šušar, Selenburgove ulice št. 1.
R. Tenente, Gradaške ulice št. 10.
A. Velkovich, Sv. Jakoba trg 8

Šiška:
M. Favai, Spodnja Šiška pri kolodvoru.
M. Lavrenčič, trgovec v Šiški.

Kamnik:
Marija Ažman, trafika.

Škofja Loka:
Matej Zigon, trgovina in trafika na Glavnem trgu št. 34.

Kranj:
Karl Florian, knjigotržec.

Radovljica:
Oton Homan, trgovec.

Lesce (v bufetu na kolodvoru):
Ivan Legat, gostilničar in posestnik.

Bled:
Ivan Pretnar, trgovec
Fischer, časopisni paviljon.

Javornik:
Štefan Podpac.

Bohinjska Bistrica:
Mijo Grobotek, trgovec.

Ribnica:
Ivan Lovšin, trgovec.

Novo mesto:
Josip Kos, knjigovez.

Krško:
Henrik Stanzer, trgovec.

Vrhnika:
Gostilna Mantua (Fran Dolenc).

Logatec:
Makso Japel, trgovec.

Cerknica:
Kravanja Anton, trafikant in trgovec;
Pogačnik Alojzij, trgovec;
Popovič Janko, trgovec;
Karolina Werli, trafikantinja.

Beguje pri Cirknici:
Ivan Stergulec, hišna št. 31.

Št. Peter na Krasu:
A. Novak, na kolodvoru juž. želez.

Ilirska Bistrica:
Roza Tomšič, trgovka

Senožeče:
Ant. Zelen, gostilničar in trafikant.

Celje:
Marija Miklauc, trafika v „Narodnem domu“.

Zidani most:
Mary Peterman, trafika na kolodvoru

Celovec:
Josip Sowa, časopisni biro.

Gorica:
Josip Schwarz, trafika, Šolska ulica št. 2 (via scuole 2).

Marija Rauniak, trafika na kolodvoru.

Trst:
M. Bevk, Piazza Barriera vecchia (vagal ulica Bosco št. 1).

Mihael Lavrenčič, Piazza Caserma št. 1.

M. Majcen, ulica Miramare št. 1.

St. Stanič, ulica Via Molin picolo št. 8.

Pulj:
Marija Schütz, trafika na postaji državnega kolodvora

Reka:
A. Potošnjak, Via del Molo.

Časopisni biro „Globus“, via Adamich št. 2

Darila.
Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 22. junija 1904 poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: Upravništvo „Slov. Naroda“ v listih od 4., 9., 11., 15. in 18. junija izkazane prispevke 162 K 46 v. in, upravništvo „Slovenca“ 156 K 40 v. in, upravništvo „Slovenca“ zbirko 11 K 36 v. „Narodna tiskarna“ 200 K, podružnice: moška v Krškem 63 K 28 v. radovljiska moška 174 K, moška v Ilirski Bistrici Trnovem 72 K, v Žalcu 40 K, v Kozjem 125 K 22 v. posojilnice: v Zagorju ob Savi 45 K, na Vranskem 20 K, slov. kat. akad. društvo „Danica“ pokroviteljstvo 200 K, trg. obrt. reg. zadruga v Gorici 100 K, vesela družba na Dobravi pri Kropi o priliki birne zbranih 15 K, Josip Novak in Povirja 20 K, A. & E. Skabrne trg. trdka v Ljubljani prispevek od platna in robcev družbe sv. Cirila in Metoda 200 K, Miha Podbevšek iz Grma 2 K, Dragotin Dolenc iz Dunaja 1 K, župnik Ivan Sakser 4 K, Martin Goričan iz Jelševce 1 K, Josip Brinšek iz Ilirske Bistrice 2 K, gospa Gestrinova volilo pok. svetnika Karola Gestrina, obstoječe iz dveh temeljnih akcij dol. železnice v nominalni vrednosti 200 K, skupaj 400 K, Anton Spende iz Ribnice po prijateljih pok. oficijala Ivana Globočnika namesto venca na krsto nabranih 34 K 50 v. dr. Oton Ploj c. kr. notar iz Gor. Radgone namesto venca krsto pok. notarija Simona Ožgana 10 K, Matej Ražun iz Kamnika pri slovenskih gostih v kamniških zdravilišču nabranih 9 K, za mladinske spise 458 K, 10 v. (med temi gospod Josip Kozina iz Brezene na Nemškem za šolo v Sodražici 10 K); za „Koledar“ 1 K 20 vinarjev. Vsem dobrovalcem presrečno zahvala!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Slovinci in Slovenke		Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda	

Borzna poročila.
Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dunaj. borze 22. junija 1904.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta	99.15	99.35
4 1/2% srebrna renta	98.95	99.15
4% avstr. krona renta	99.30	99.50
4% zlati	118.05	118.25
4% ogrska krona	97.15	97.35
4% zlati	118.05	118.25
4% posojilo dežele Kranjske	100.00	100.75
4% posojilo mesta Splet	100.25	101.25
4% Zader	100.00	100.00
4% bos. herc. žel. pos. 1902	100.40	101.40
4% češka dež. banka k. o.	99.75	99.85
4% ž. o.	99.75	100.05
4% zst. pisma gal. d. hip. b.	101.70	102.20
4% pešt. kom. k. o. z		
4% pr.	100.40	101.40
4% zast. pisma Innerst. hr.	101.00	102.00
4% ogrske cen.		
4% dež. hr.	100.50	100.75
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100.00	100.80
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100.00	101.00
4% obl. češke ind. banke	99.75	100.00
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50	
4% prior. dol. žel.	99.00	100.00
3% juž. žel. kup. 1/2%	295.50	297.50
4 1/2% avst. pos. za žel. p. o.	100.50	101.50

Srečke.
Srečke od 1. 1854 186. 196.
" " 1890/1 181.65 183.65
" " 1864 257. 260.
" tizske 160. 163.20
" zem. kred. I. emisije 295. 306.
" " II. 290. 298.
" ogr. hip. banke 269. 274.
" srbske & frs. 100. 90. 93.60
" turške 127.75 128.75
Baslika srečke 20.40 21.90
Kreditna 463.50 473.50
Inomoške 78. 83.
Kraovske 78. 82.
Ljubljanske 87. 70.
Avst. rud. križa 53.50 55.50
Ogr. 29. 30.
Rudolfova 67. 72.
Salburške 75. 79.50
Dunajske kom. 510. 52.

Dezice.
Južne železnice 79.25 80.25
Družna železnice 634.25 635.25
Avstr.-ogr. banke delnice 1815. 1826.
Avstr. kreditne banke 843. 844.
Ogrske 745.50 746.50
Živnostenske 249.50 250.50
Premogokop v Mostu (Brux) 603. 609.
Alpske montan 416.75 417.75
Praške žel. ind. dr. 2090. 2110.
Rima-Murányi 490. 491.
Trbovske prem. družbe 305. 307.
Avstr. orožne tovr. družbe 480. 486.
Češke sladkorne družbe 164.50 156.50

Valute.
C. kr. cekin 11.32 11.36
20 franki 19.01 19.04
20 marke 23.46 23.54
Soveroigns 23.90 23.96
Marke 117.27 117.47
Laški bankovci 95. 95.20
Rublji 253.25 254.50
Dolarji 4.84 5.

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 23. junija 1904.

Termin.		Efektiv.	
Pšenica za oktober	50 kg K 8.98		
Rž " oktober 1904	50 " " 6.75		
Koruza " julij 1904	50 " " 6.24		
" " avgust	50 " " 5.36		
" " maj	50 " " 5.57		
Oves " oktober	50 " " 6.08		

5 vin. ceneje.

Umrli so v Ljubljani:
Dne 19. junija: Anton Cankar, krojač, 50 let, Črna vas št. 45, otrpnenje srca. — Marija Klinc, poslovodje hči, 6 mes., Poljanska cesta št. 76, Gastro enteritis acuta.
Dne 22. junija: Antonia Blumauer, zasebnica, 74 let, Stari trg št. 9, ostarelost.
V deželni bolnici:
Dne 16. junija: Marija Justin, delavka, 54 let, srčna hiba. — Andrej Pezdur, delavec, 61 let, Emptysema pulm.
Dne 17. junija: Helena Lončar, gostija, 58 let, pljučnica.
Dne 18. junija: Jožef Lešnak, kajzar, 64 let, Emptysema pulm. — Marija Brezic, dninarica, 56 let, jetika.

Meteorologično poročilo.
Vidna nad morjem 604 m. Srednji vetrični tlak 736.9 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebes
22.	9. zv.	741.6	18.9	sr. jvzhod	skoro jas.
23.	7. zv.	741.5	15.8	sl. jug	jasno
	2. pop.	739.8	26.0	sr. jzah.	del. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura: 19.8°, normalna: 18.5°. Abnormna v 24 urah: 0.0 mm.

Hiša z vrtom
št. 57 v Idriji je naprodaj.
Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“.

Izvežbana pletilka nogovic
ki razume vse stroke pletenja se sprejme.
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Sprejmeta se takoj dva slikarska in plesarska 1770-1

pomočnika
Ivan Inocente
slikar in pleskar v Postojni.

Brivskega 1767

pomočnika
sprejme takoj
Oroslav Zupčič, brivec v Radovljici.

Službe
dacarja ali kontorista išče mlad mož, 28 let star, zmožen obeh deželnih jezikov, ki je tudi obiskoval trgovsko šolo. Dober računar in vajen pisave v obeh jezikih. — Dopisi naj se pošiljajo pod K. P., poste restante, Celje. 1700 4

Mizarski vajenec 1769
zdrav in močan, se takoj sprejme v Gradcu, Petersgasse št. 23.

Konceptni uradnik
ozir. solicator z večletno odvetniško in notarsko prakso, izborni uradnik, išče primerne službe najraje v mestu.
Ponudbe pod „Uradnik“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Trgovina z usnjem
in čevlarskimi potrebščinami, na najboljdenem kraju v mestu Celju, na Glavnem trgu št. 15, se z vso zalogo vred pod jako ugodnimi pogoji **takoj odda.** 1763

Proda se za ugodno kupno ceno dobro idoča in dobro vpeljana

sedlarska obrt
z vso zalogo in vsem orodjem. Zelo ugodna prilika za tistega, kdor misli sedlarsko obrt samostojno pričeti.
Natančneje se izve pri lastniku Ivan Kravosu, sedlarju v Ajdovščini, Primorsko. 1768 i

Učenec
14—15 let star, krepak, poštenih staršev, se takoj sprejme v ključarsko obrt pri **Jožefu Mele** v Cerknici poleg Rakeka. 1744-2

Na novo prirejena hiša za letovišcarje
s štirimi sobami in kuhinjo z vso opravo blizu Lesca na Gorenjskem se da za poletno sezono v najem.
Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Zgodovinska povest iz francoskih časov na Kranjskem
„Pod novim orlom!“
(ponatis iz „Slov. Naroda“)
je izšla!

Ta povest je, izhajaje v „Slov. Narodu“, vzbudila mnogo pozornosti in živo zanimanje po vsej deželi ter smo jo morali na mnogostранsko izrečno zahtevo izdati v posebni knjigi.
Dobi se edino-le pri
L. Schwentnerju v Ljubljani.
Iztis po K 1.60, po pošti K 1.80.

Razpis.
Za **zgradbo vodovoda za trg Tržič**, na 44.700 K proračunjena japa in dobave se bodo oddale potom javne dražbe.
Pismene, vsa dela zapodajoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna, naj se predložijo **do dne 2. julija t. l. 12. ure opoldne** podpisnemu občinskemu uradu. Zajetje studenca je že izvršeno.
Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolekom za eno krono, je doposlati zapечатene z napisom: „Ponudba za prevzete gradbe vodovoda za Tržič“. — Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.
Razven tega je dodatki kot vadij še 5% stavnih stroškov v gotovini, ali pa v pupilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.
Občinski odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebnim, razpisati novo ponudbeno razpravo.
Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na ogled pri občinskem uradu.
Občinski urad v Tržiču
dne 13. junija 1904.

Ces. kr. avstrijske državne železnice
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.
Irrod in voznega reda.
vejaven od dne 1. junija 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling, v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Francove vare, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 12. uri 10 m popoldne osonni vlak v Podnart-Kropo le ob nedeljah in praznikih od 2. junija naprej. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Francove vare, Karlove vare, Prago (Ljubljana-Linc-Praga direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN V KOČEVJE. Osonni vlaki Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomest, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne: istotako. — Ob 2. uri 10 m popoldne osonni vlak v Grosuplje od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novomest, Kočevje. **PRIHOD V LJUBLJANO** juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Karlove vare, Hebr, Marijine vare, Prago, Praga-Linc-Ljubljana direktni voz I. in II. razr.), Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 30 m zvečer z Lesca-Bleda le ob nedeljah in praznikih od 2. junija naprej. — Ob 8. uri 44 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Franzensfeste, Karlovih varov, Hebra, Plzna, Budjevice, Lince, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal v Inomosta in Solnograda. — Ob 10. uri 40 m ponoči osonni vlak s Trbiža od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — PROGA IZ NOVEGAMESTA IN KOČEVJA. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 38 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Ob 9. uri 22 m ponoči osonni vlak z Grosupljeja od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — **ODHOD IZ LJUBLJANE** juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — **PRIHOD V LJUBLJANO** drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 10. uri 56 m dopoldne, ob 8. uri 19 m zveč. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Odda se trgovina *
z mešaním blagom
na najboljšem prostoru, z velikim prometom, brez konkurence, v večjem mestu.
Natančneje pojasnila daje
Franc Pleterski, Novo mesto.

200-300 težakov
išče
stavbno vodstvo v Eisertrattu na Koroškem
za gradnjo ceste 1739-3
Sovodje (Gmünd) - Rennweg.

Javljam, da prevzemam v delo

slikanje napisov in črk
ter jih izvršujem kar najboljše, moderno in v lepih barvah. 1617-8
B. GROSSER
slikar za napise in črke
Ljubljana, Prečne ulice 8
nasproti mestni ljudski kopeli.

Mizarstvo in tesarstvo
išče 1745-2
kompanjona
z 10000 K vloge. Gospodje, ki bi lahko pomagali v pisarni, dobé plačo in delež od dobička; kapital se zavaruje. Pripravno tudi za penzioniste. Ponudbe pod „Provinzhauptstadt 10.000“ upravništvu „Slov. Naroda“.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 29,217.694.46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78,324.623.17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje.
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obćnokoristne namene.

Od tisočev
zdravnikov
priporočena
**Najboljša
hrana**

zdrave in na želodcu bolne

Otroke.

Jzborna se je obnesla pri
**bluvanju, črevesnem kataru,
driski, zaprtji i. t. d.**

Otroci vspevajo izvrstno
pri tem in ne trpe prav

nič na
neprebavljivosti.

Dobi se v
lekarnah in drogerijah
Tovarna **R. Kufeke**
BERGEDORF-
HAMBURG IN DUNAJ, I.

**Otroška
moka**

Novosti pušk!

Vse svoje častite odjemalce, lovce in lovške
prijatelje vljudno vabim na ogledovanje novih avto-
matskih pušk na šibre, ki se nabijajo samotvorno

Fran Kaiser.

1687-2

Novosti pušk!

Št. 598.

Razpis

1693 3

za **zgradbo kanala za trg Tržič**, ki je nameravan pod ljubljansko
državno cesto in je na 10.000 kron proračunjen, se bodo oddala dela in dobave
potom javne dražbe.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa do-
plačila v odstotkih na enotne cene proračuna, naj se predložijo

do dne 2. julija t. l. do 12. ure opoldne

podpisane občinskemu uradu.

Ponudbe, ki morajo biti kolekovane s kolekom za eno krono, je doposlati
zapečatenih z napisom: „Ponudbe za prevzete gradbe kanala za trg Tržič pod
ljubljansko državno cesto“. — Ponudbi za prevzete gradbe mora biti dodana
izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se
jim brezpogojno ukloni.

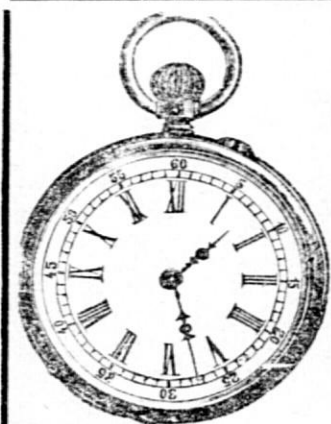
Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini, ali
pa v pupilarno varnih papirjih po kurzni ceni.

Občinski odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
višino ponudbe ali cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponud-
beno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri občinskem uradu.

Občinski urad v Tržiču

dne 13. junija 1904.

Ne prezrite!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom po
solidnih cenah, naj se obrne na že dolgo obstoječo, vsakomur
znano trgovko

Franc Čuden

urar in trgovec z zlatino in srebrnino, delničar družbe
Prvih tovarn za ure „Union“ v Ženevi in Bielu v Švici,
zalagatelj c. kr. dolenske železnice, trgovina z voznimi
kolesi in šivalnimi stroji

Ljubljana, Prešernove ulice

nasproti frančiškanskega samostana.

Filialka: Glavni trg, nasproti rotovža.

Posebno se priporočajo pristne, osebno v Švici nakup-
ljene **žepne ure** in vsakovrstne **stenske (pendel) ure**
z donečim bitjem v krasno izrezljanih omaricah.

Največja zaloga **briljantov**, na katere se sl. občinstvo
posebno opozarja, zlasti glede izbire, ker so v zalogi od gl. 25
do čez tisoč gld., vdelani v različnih oblikah (faconah), torej
lahko vsakdo izbere kaj primerne.

„Cene niso pretirane.“

Nadalje se priporočajo bogata zaloga pravega ali china-
srebra vsakovrstna namizna oprava (Besteck), garniture v
krasnih skrinjicah in druge, iz china-srebra najmodernejše
izdelane vsakovrstne stvari.

Jako primerna in porabljiva splošna darila.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Velika zaloga šivalnih strojev in koles, tudi motorna kolesa

Dva spretna krojaška

pomočnika

sprejme takoj v trajno delo

FRAN KRAIGHER 1780 2

Kongresni trg šte. 5, v Ljubljani.

Sprejem takoj dobro izvežbanega

urarskega pomočnika

Plača po dogovoru.

1750 2

FERDO ŠKRABA

urar v Idriji.

Pijte

Klauerjev

„Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

25 kron si prihrani

vsak bralec te

!!! ANONCE !!!

4 pari čevljev samo K 8.50.

Ker je več velikih tovarn ustavilo pla-
čila, se mi je poverila prodaja velike mno-
žine čevljev pod tvorniško ceno. Prodajam
torej vsakemu 2 para moških in 2 para
ženskih elegantnih, jako lepo za poletje
opremljenih čevljev s kapicami, jermeni in
zbitimi podplati, iz sivga, rjavega ali čr-
nega usnja. Vsi 4 pari stanejo samo K 8.50.
Pošilja se, če se denar naprej pošlje ali pa
po poštoem povzetju.

1759

S. URBACH, razpošiljalnica čevljev

Krakov št. 364.

NB. Za mero zadostuje, če se navede
dolžina. Zamena dovoljena ali se pa vrne
denar, vsled česar je vsak riziko izključen.

„Škrat“

edini slovenski humoristično-sati-
rični tednik, ki prinaša izključno

originalne slike.

Izhaja v Trstu vsako soboto. —
Naročnina za vse leto 6 K, za
pol leta 3 K. Posamezne številke
se prodajajo po 10 stotink.

Zahtevajte brezplačno številko na ogled!

Muhe so zopet sitne!

Onesnažijo stanovanja in jedila, pre-
našajo boleznijo od bolnikov in mrlčev,
od izmetov in mrhovine, trpinčijo
človeka in žival.

Nastavite povsod ameriško na-
stavo za lov muh

„Tanglefoot“.

Eden list 10 vin. (za 2000 muh). Dobi
se povsod.

5-141

Glavna zaloga za Kranjsko:

Edmund Kavčič

— v Ljubljani. —

Anton Škerc

2-71

Zlatorog.

To krasno narodno pravljico o
Zlatorogu je pesniško obdelal sedaj
Škerc, in to popolnoma drugače,
nego je bila znana doslej po Funkto-
vem prevodu nemške Baumbachove
idile. Škerc se je tesneje oklenil
pravljiske snovi tako kakor jo je bil
zapisal rajni Deschmann ter pridržal
tudi demona „Zelenega lovca“. Tako
je ustvaril Škerc iz narodne prav-
ljice čisto novo, svojo epsko pesnitev;
zato se nadejamo, da zaslovi sedaj
med nami tudi njegov izvrstni,
slovenski „Zlatorog“.

Izšel je v založbi

L. Schwentner-ja

v Ljubljani

in velja broširan 1 K 60 h, po pošti
1 K 70 h.

Št. 19.994.

Razglas.

1726-1

Opaža se zadnje čase, da se vozijo po Ljubljani kolesarji-motociklisti s
hitrostjo, ki provzroča nevarnost za zdravje in življenje pasantov in za tuje
imetje.

Posestniki takih vozil se torej opozarjajo, da velja za motocikle pravtako,
kakor za druga kolesa **§ 39 cestno policijskega reda** ljubljanskega,
da se sme s kolesi po vsem mestu voziti samo **počasno** to je
tako, kakor sme v malem diru voziti prevoznik.

Pravtako veljajo za motorna kolesa v polnem obsegu vsi ostali predpisi,
ki jih navaja cestno-policijski red glede koles, tako n. pr. kar se tiče zvoncev,
tablice s številko, svetilke itd.

Prestopki se kaznujejo, če ne spadajo pod določila splošnega kazenskega
zakonika z globo od 2—200 K ali pa z zaporom od 6 ur do 14 dni.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 12. junija 1904.

Župan: **lv. Hribar** l. r.

Vsekdar najnovejše prave

GRAMOFONE

in plošče v veliki izbiri se dobijo
le pri zastopniku Nemške deln. družbe
za gramofone

RUDOLFU WEBER

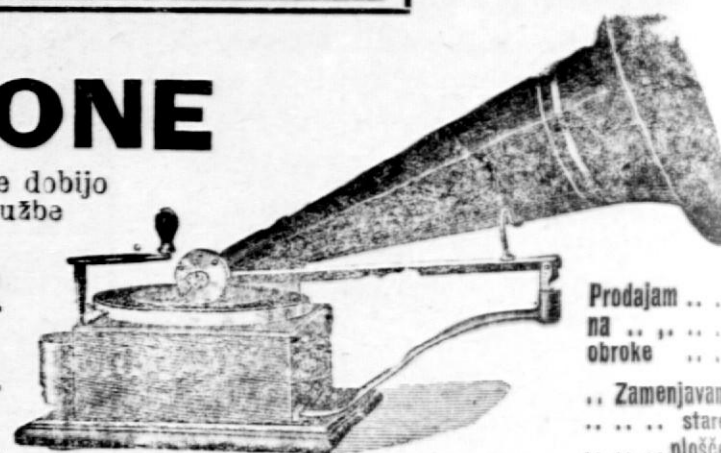
urarju

Ljubljana, Stari trg 16.

S 1. avgustom 1904 se preselim na

Dunajsko cesto št. 20

(Hribarjeva palača nasproti kavarne „Evropa“).

Prodajam ...
na obroke ...
Zamenjavam ...
... stare ...
... plošče

1716 1

Naznanilo.

Firma **SINGER Co., deln. družba za šivalne**
stroje v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4, si usoja
vljudno javljati vsem čast. odjemalcem, svojim kupovalcem
in vsemu p. n. občinstvu, da se je **brezplačni kurz**
za **vezenje** v hotelu „pri Maliču“ 22. t. m. pričel in da
bo trajal do 10. julija t. l.

Obenem priredimo **razstavo s prostim vstopom**
in prosimo mnogobrojega obiska

z odličnim spoštovanjem

1765 1

SINGER Co., deln. družba za šivalne stroje

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

Naravna prehranitev otroka!

Če zakuhate dve do tri kavnine žličice

1734

Hoffovega redilnega sladnega izvlečka

na čašico mleka, kakao itd., dobite lahko prebavljivo,
ojačujočo redilno pijačo najfinejšega okusa, ki v naj-
krajšem času pridobi človeku novih moči

V lekarnah = Direktno razpošiljanje: =
in drogerijah Ivana Hoffa delavnice, Stadlau.

Tovarna za kruh in pecivo

KANTZ v Ljubljani

priporoča

pravi rženi kruh, mešan in črn.

Sočnost in dobri okus pridobivata temu izdelku priznanje vsega občinstva.

Na mednarodni razstavi za živila v Bordeauxu je
dosegel z drugimi izdelki te tovarne najvišjo odliko (ča-
stni križ in zlato svetinjo z diplomom).

Prodaja se v hlebi in štrucih po 40 in 20 vin.

Naročila z dežele se najtočneje izvršujejo.

Velika zaloga najfinejšega nasladnega peciva,
biškotov in suhorja.

83-45

Vsak dan poslednja sveža peka ob 1/2 6. zvečer.

Dvanajst podružnic in prodajalnic.

Higieniški transportni vozovi za kruh in pecivo.